

**Б А Н К
УКРАЇНСЬКИЙ
КАПІТАЛ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішенням Наглядової ради
АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ»
Протокол від 18.06.2026, № 63

ПОГОДЖЕНО
Рішенням Правління
АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ»
Протокол від 17.06.2026, № 52

**ПОЛІТИКА
ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ
АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ»**

Зареєстровано в реєстрі
внутрішніх нормативних документів
АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ»
№ 2138

ЗМІСТ

ГЛОСАРІЙ.....	3
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	6
2. ПРИНЦИПИ ТА ЦІЛІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ	7
3. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ	8
4. КОНТРОЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ. ПОВНОВАЖЕННЯ СУБ'ЄКТІВ СВК	11
5. УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ	19
6. КОНТРОЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ	20
7. ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ	21
8. РІВНІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ.....	27
9. КОНТРОЛЬ ЗА ІНФОРМАЦІЙНОЮ БЕЗПЕКОЮ ТА ОБМІНОМ ІНФОРМАЦІЄЮ ..33	
10.СИСТЕМИ МОНІТОРИНГУ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ, УПРАВЛІНСЬКОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА ЗВІТУВАННЯ.....	34
11.КОНТРОЛЬ ЗА ФУНКЦІОНУВАННЯМ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ	39
12.ПОРЯДОК КОНТРОЛЮ ВСТАНОВЛЕНИХ ОБМЕЖЕНЬ/ЗАБОРОН ТА МОНІТОРИНГУ ВИМОГ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ НБУ ПОВ'ЯЗАНИХ З РОБОТОЮ БАНКУ В ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	43
13.ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	43
ДОДАТКИ.....	44

ГЛОСАРІЙ

У цій Політиці терміни та скорочення вживаються в такому значенні:

Банк	АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ»
Бухгалтерський контроль	сукупність процедур, що спрямовані на попередження, виявлення і виправлення суттєвих помилок та дають змогу забезпечити захист та збереження активів Банку, повноту і точність облікової інформації та достовірність звітності
Внутрішній контроль (ВК)	процес, інтегрований в усі процеси та корпоративне управління Банку, спрямований на досягнення операційних, інформаційних, комплаєнс-цілей діяльності Банку, заходи (процедури) АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ» (далі – Банк), спрямовані на забезпечення ефективності та результативності здійснення операцій Банку, ефективності управління активами і пасивами, ризиками, забезпечення повноти, своєчасності та достовірності ведення бухгалтерського обліку та складання і надання фінансової, статистичної, управлінської, податкової та іншої звітності, запобігання шахрайству, комплаєнс тощо
Внутрішньобанківські документи	політика за окремим напрямом діяльності банку, положення, інструкції, методики, правила, розпорядження, рішення, накази або розроблені Банком документи в іншій формі, які серед іншого включають <ul style="list-style-type: none"> ➤ опис процедур/процесів, ➤ відповідальність працівників Банку за виконання ними функціональних обов'язків з внутрішнього контролю, ➤ розподіл обов'язків, ➤ порядок взаємодії підрозділів та працівників Банку та інші питання щодо організації та функціонування системи внутрішнього контролю в Банку, з урахуванням вимог цієї Політики
Внутрішні нормативні документи Банку (ВНД)	Політики, стратегії, положення, інструкції, методики, правила, опис процедур та операційних процесів, інші документи, що регламентують діяльність Банку, у тому числі порядок здійснення внутрішнього контролю в Банку
Головний комплаєнс-менеджер (ССО)	Головна посадова особа Банку, відповідальна за здійснення контролю за дотриманням норм (комплаєнс)
Головний ризик-менеджер (CRO)	Головна посадова особа Банку, відповідальна за управління ризиками
Інформаційна безпека	захист інформації від загроз з метою забезпечення безперервності бізнесу, мінімізації ризику зупинки бізнес-процесів і отримання максимальної рентабельності інвестицій і бізнес-можливостей. Інформаційна безпека спрямована на збереження конфіденційності, цілісності та доступності інформації
Керівництво Банку	Голова та члени Наглядової ради Банку Голова, його заступники та члени Правління Банку
Керівники Банку	Голова та члени Наглядової ради Банку; Голова, його заступники та члени Правління Банку, Головний бухгалтер
Ключові особи Банку	Працівники Банку, які не є керівниками Банку, але мають можливість суттєво впливати на прийняття рішень із основних напрямів діяльності Банку (кредитної, інвестиційної, облікової політики, політики управління активами та іншої політики банку, стратегії Банку), керівники підрозділів контролю 2-ї та 3 лінії захисту (керівник підрозділу внутрішнього аудиту, головний ризик-менеджер, головний комплаєнс-менеджер), Відповідальний працівник з питань фінансового моніторингу, Корпоративний секретар
Комплаєнс	дотримання Банком вимог законодавства, нормативно-правових актів, ринкових стандартів, правил добросовісної конкуренції, правил корпоративної етики, уникнення конфлікту інтересів, а також внутрішньобанківських/ внутрішньогрупових документів Банку

Комплаєнс-контроль	контроль відповідності діяльності Банку законодавству України, нормативно-правовим актам, внутрішнім політикам, положенням, процедурам, стандартам, правилам та іншим внутрішнім документам, що стосуються діяльності Банку.
Комплаєнс-ризик	імовірність виникнення збитків/санкцій, додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів або втрати репутації внаслідок невиконання Банком вимог законодавства, нормативно-правових актів, ринкових стандартів, правил добросовісної конкуренції, правил корпоративної етики, виникнення конфлікту інтересів, а також внутрішньобанківських/ внутрішньогрупових документів Банку
Контрольне середовище банку	сукупність суб'єктів системи внутрішнього контролю Банку, процедур, політики за окремим напрямом діяльності Банку та інших внутрішньобанківських документів щодо внутрішнього контролю, а також культури контролю
Контрольні процедури	набір дій, конфігурація систем або організація процесів, що дозволяють виключити (знижити) ймовірність реалізації ризику або запобігти (пом'якшити) його наслідки, а також своєчасно виявити наслідки реалізації ризику
Культура внутрішнього контролю	дотримання визначених банком принципів, правил, норм, спрямованих на поінформованість працівників банку щодо функціонування системи внутрішнього контролю в банку та участі кожного з працівників у цій діяльності (далі – культура контролю)
Куратор напрямку (надалі – Куратор)	особа, яка відповідно до своєї компетенції та організаційної структури Банку несе відповідальність за діяльність підрозділів Банку певного напрямку чи бізнес-процесів (член Правління).
Конфлікт інтересів	наявні та потенційні суперечності між особистими інтересами і посадовими чи професійними обов'язками особи, що можуть вплинути на добросовісне виконання нею своїх повноважень, об'єктивність та неупередженість прийняття рішень
ПВК/ФТ	запобігання та протидія легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення
Періодичні заходи з моніторингу	заходи з моніторингу системи внутрішнього контролю Банку, що здійснюються на періодичній основі згідно з окремими процедурами діяльності Банку
Підрозділ Банку	структурний/відокремлений підрозділ Банку.
Підрозділи контролю	Служба внутрішнього аудиту, Служба комплаєнсу, Служба управління ризиками
Поточні заходи з моніторингу	заходи з моніторингу системи внутрішнього контролю Банку, вбудовані в процеси Банку та здійснюються на постійній основі
Попередній контроль	контроль, який проводиться до фактичного здійснення операцій Банку
Поточний контроль	контроль, який проводиться під час здійснення операцій Банку.
Подальший контроль	контроль, який проводиться після здійснення операцій Банку
Ризик	імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання доходів, або невиконання стороною договірних зобов'язань унаслідок впливу негативних внутрішніх та зовнішніх факторів
Ризики ВК/ФТ	небезпека (загроза, уразливі місця) для Банку бути використаними з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та/або фінансування розповсюдження зброї масового знищення під час надання ним послуг відповідно до характеру його діяльності
Служба комплаєнсу	структурний підрозділ Банку, що забезпечує виконання функцій контролю за дотриманням норм (комплаєнс), визначених законодавством України, нормативно-правовими актами НБУ, статутними, внутрішніми документами Банку, Положенням про службу комплаєнсу АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ»

Служба управління ризиками	структурний підрозділ Банку, що забезпечує ефективність функціонування системи управління ризиками, сприяння Наглядовій раді Банку в ефективному управлінні ризиками, побудові системи внутрішнього контролю щодо таких ризиків
Система внутрішнього контролю (СВК)	сукупність організаційної структури Банку, процедур, заходів з внутрішнього контролю, спрямованих на: <ul style="list-style-type: none"> ➤ досягнення банком цілей, уключаючи виконання запланованих показників його діяльності, забезпечення ефективності та результативності здійснення банком операцій, збереження його активів; ➤ забезпечення ефективності корпоративного управління в банку шляхом функціонування комплексної, ефективної та адекватної системи управління ризиками; ➤ забезпечення повноти, своєчасності та достовірності складання і надання фінансової, статистичної, управлінської та іншої звітності; ➤ відповідності діяльності Банку законодавству України, нормативно-правовим актам Національного Банку України, стандартам професійних об'єднань, дія яких поширюється на Банк, та внутрішньобанківським документам
Судження банку	рішення управлінського персоналу/колегіального органу Банку в письмовій формі щодо впровадження внутрішнього контролю, яке ґрунтується на: <ul style="list-style-type: none"> ➤ комплексному та об'єктивному аналізі всієї інформації, що впливає на визначення компонентів та критеріїв впровадження системи внутрішнього контролю; ➤ власному досвіді Банку, що ґрунтується на надійних, безперервних, повних та цілісних даних
Управління ризиками	систематичний процес виявлення, ідентифікації, оцінки, вимірювання, моніторингу та контролю ризиків
Функціональний контроль	контрольна діяльність, яка здійснюється працівниками Банку, відповідальними за здійснення внутрішнього контролю, на регулярній основі з метою забезпечення контролю за виконанням функціональних обов'язків працівниками Банку відповідно до їх посадових інструкцій
Інші терміни та поняття	які вживаються в цій Політиці, застосовуються в значеннях, визначених Законом України «Про банки і банківську діяльність», іншими Законами України, нормативно-правовими актами Національного банку України та внутрішніми нормативними документами Банку

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Політика внутрішнього контролю АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ» (далі – Політика) спрямована на висвітлення основних цілей та принципів організації та моніторингу системи внутрішнього контролю, контролю керівництва Банку за ефективністю системи внутрішнього контролю для досягнення цілей внутрішнього контролю в АКЦІОНЕРНОМУ ТОВАРИСТВІ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ» (далі – Банк) щодо забезпечення стабільності і безпечності діяльності Банку та захисту інтересів вкладників і кредиторів. Політика є внутрішнім нормативним документом Банку та визначає загальні методи, структуру, заходи, суб'єкти Системи внутрішнього контролю (далі – СВК), їх завдання, повноваження та відповідальність з питань організації СВК.

1.2. Політика розроблена з урахуванням вимог:

- Закону України «Про банки і банківську діяльність» № 2121-III від 07.12.2000, зі змінами;
- Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» № 361-IX від 06.12.2019, зі змінами;
- Закону України «Про санкції» № 1644-VII від 14.08.2014, зі змінами;
- Положення про організацію системи внутрішнього контролю в банках України та банківських групах, затвердженого постановою Правління Національного банку України 02.07.2019 № 88;
- Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 11.06.2018 № 64, зі змінами (далі – Положення № 64);
- Методичних рекомендацій щодо організації корпоративного управління в банках України, схвалених рішенням Правління Національного банку України від 03.12.2018 № 814-рш, зі змінами;
- Положення про організацію внутрішнього аудиту в банках України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 10.05.2016 № 311, зі змінами;
- Положення про організацію бухгалтерського обліку в банках України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 04.07.2018 № 75, зі змінами;
- Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 19.05.2020 № 65, зі змінами (далі – Положення № 65);
- Про деякі питання діяльності банків України та банківських груп та Правила роботи банків у зв'язку з введенням в Україні воєнного стану, затверджених постановою Правління Національного банку України від 25.02.2022 № 23, із змінами;
- Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану, затверджену постановою Правління Національного банку України від 24.02.2022 № 18, із змінами;
- інших нормативно-правових актів Національного банку України (далі – НБУ) та внутрішніх нормативних документів Банку та Банківської групи.

Політика ґрунтується на загальноприйнятих у міжнародній практиці принципах, стандартах та інструментах, які рекомендовані НБУ та Базельським комітетом з питань банківського нагляду.

1.3. Внутрішній контроль є постійним процесом, що проводиться на всіх організаційних рівнях Банку та інтегрований в поточну діяльність Банку. Банк інтегрує систему внутрішнього контролю в систему корпоративного управління Банку шляхом:

1.3.1. створення відповідної організаційної структури;

1.3.2. визначення у внутрішньобанківських документах повноважень, підпорядкованості, підзвітності, опису та розподілу функціональних обов'язків осіб, які задіяні у функціонуванні системи внутрішнього контролю, їх відповідальності та порядку взаємодії.

1.4. Банк створює комплексну, адекватну та ефективну систему внутрішнього контролю, що включає систему управління ризиками та внутрішній аудит, згідно з вимогами, встановленими Національним банком України.

Система внутрішнього контролю Банку забезпечує:

- 1) досягнення Банком довгострокових цілей, зокрема прибутковості його діяльності;
- 2) здійснення банківської діяльності з урахуванням ризиків;
- 3) відповідність діяльності Банку законодавству України та внутрішньобанківським документам;
- 4) достовірність фінансової, управлінської, статистичної звітності Банку;

5) чіткий розподіл обов'язків, функцій та повноважень між Наглядовою радою Банку та Правлінням Банку, а також між підрозділами Банку.

1.5. В Банку впроваджена система внутрішнього контролю сфери ПВК/ФТ, що ґрунтується на розподілі обов'язків між підрозділами Банку, крім функцій, які віднесено до виключної компетенції Наглядової ради/Правління/комітетів Банку відповідно до законодавства України, нормативно-правових актів Національного Банку України та внутрішніх Політик, Правил та Програм здійснення фінансового моніторингу Банку.

1.6. Ця Політика є обов'язковою для виконання та дотримання усіма органами управління та контролю, підрозділами і працівниками Банку.

2. ПРИНЦИПИ ТА ЦІЛІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ

2.1. Ефективність функціонування СВК Банку забезпечується шляхом:

➤ контролю керівництва Банку за дотриманням законодавства України та внутрішніх процедур Банку;

- розподілу обов'язків під час здійснення діяльності Банку;
- контролю за функціонуванням системи управління ризиками;
- контролю за інформаційною безпекою та обміном інформацією;
- впровадження процедур внутрішнього контролю;
- проведення моніторингу системи внутрішнього контролю;
- впровадження процедур внутрішнього аудиту;
- тощо.

2.2. Банк створює комплексну, ефективну та адекватну систему внутрішнього контролю з дотриманням таких принципів:

2.2.1. **Принцип усебічності та комплексності** передбачає, що Банк упровадив у свою діяльність кожен з п'яти компонентів системи внутрішнього контролю та забезпечує їх виконання у взаємоінтегрований спосіб, тобто результати виконання такого компонента використовуються під час виконання інших компонентів системи внутрішнього контролю; процедури з внутрішнього контролю (далі – процедури контролю) вбудовані в процеси Банку на всіх організаційних рівнях. Банк забезпечує здійснення внутрішнього контролю щодо операцій Банку, переданих на договірній основі іншим особам на аутсорсинг.

2.2.2. **Принцип ефективності** встановлює, що заходи з внутрішнього контролю (далі – заходи з контролю), що здійснюються в Банку, є дієвими та забезпечують досягнення Банком визначених цілей діяльності та обґрунтовану упевненість у тому, що:

1) здійснювані Банком операції є ефективними та відображені коректно в інформаційних системах/системах обліку Банку;

2) фінансова, статистична, управлінська, податкова та інша звітність є достовірною;

3) Банк дотримується вимог законодавства України, нормативно-правових актів Національного банку, внутрішньобанківських документів;

4) працівники Банку володіють необхідною інформацією щодо компонентів системи внутрішнього контролю та забезпечують виконання цих компонентів у межах компетенції та повноважень, визначених посадовими інструкціями;

5) Банк забезпечує виявлення та оцінку недоліків системи внутрішнього контролю та вживає своєчасних, адекватних та достатніх коригуючих заходів з метою виправлення таких недоліків.

2.2.3. **Принцип адекватності** передбачає, що система внутрішнього контролю Банку відповідає особливостям його діяльності, уключаючи розмір, бізнес-модель, масштаб діяльності, види, складність операцій, профіль ризику Банку (далі – особливості діяльності Банку).

2.2.4. **Принцип обачності** встановлює, що Банк забезпечує достатню впевненість керівників Банку щодо досягнення Банком цілей його діяльності, виходячи з консервативних припущень та беручи до уваги певну вірогідність помилкових суджень чи рішень керівників та/або працівників Банку.

2.2.5. **Принцип ризик-орієнтованості** передбачає, що Банк забезпечує організацію та функціонування системи внутрішнього контролю, ґрунтуючись на ризик-орієнтованому підході, що передбачає застосування більш поглиблених та частіших заходів з контролю до тих сфер діяльності Банку, яким притаманні більші ризики.

2.2.6. **Принцип інтегрованості** встановлює, що процедури контролю є складовою частиною всіх процесів діяльності та корпоративного управління Банком.

2.2.7. **Принцип завчасності** передбачає, що система внутрішнього контролю Банку спроможна забезпечувати виявлення потенційно можливих загроз негативного впливу на діяльність Банку раніше, ніж такі загрози фактично виникнуть.

2.2.8. **Принцип незалежності** встановлює, що Банк уникає обставин, що можуть становити загрозу для неупередженого виконання суб'єктами його системи внутрішнього контролю своїх функцій.

2.2.9. **Принцип безперервності** передбачає, що здійснення Банком діяльності з внутрішнього контролю дає змогу на постійній основі та своєчасно попереджати, виявляти та усувати недоліки системи внутрішнього контролю.

2.2.10. **Принцип конфіденційності** встановлює, що Банк не допускає розголошення інформації особам, у яких відсутні повноваження щодо її отримання.

2.3. **Система внутрішнього контролю Банку складається з таких компонентів:**

- контрольного середовища,
- управління ризиками, притаманними діяльності Банку,
- контрольної діяльності в Банку,
- контролю за інформаційними потоками та комунікаціями Банку,
- моніторингу ефективності системи внутрішнього контролю Банку.

2.4. Система внутрішнього контролю Банку забезпечує та має забезпечувати досягнення Банком стратегічних цілей, а саме досягнення операційних, інформаційних, комплаєнс-цілей діяльності Банку, визначених у Стратегії розвитку Банку та бізнес-плані.

2.4.1. **Операційні цілі діяльності Банку передбачають:**

1) забезпечення спрямованості процедур контролю на ефективність управління активами, зобов'язаннями та позабалансовими позиціями Банку з метою досягнення Банком прибутковості його діяльності, уникаючи або обмежуючи втрати унаслідок впливу негативних внутрішніх та зовнішніх факторів;

2) здійснення систематичного процесу виявлення, вимірювання, моніторингу, контролю, звітування та пом'якшення всіх видів ризиків на всіх організаційних рівнях банку.

2.4.2. **Інформаційні цілі діяльності Банку передбачають:**

1) забезпечення цілісності, повноти та достовірності фінансової, управлінської та іншої інформації, що використовується для ухвалення управлінських рішень;

2) створення інформаційних потоків як за вертикаллю, так і за горизонталлю організаційної структури Банку. Така інформація включає звітність Банку з фінансових та нефінансових питань, що надається зовнішнім та внутрішнім користувачам.

2.4.3. **Комплаєнс-цілі діяльності Банку** передбачають забезпечення організації діяльності Банку з дотриманням вимог

- 1) законодавства України,
- 2) нормативно-правових актів Національного банку,
- 3) внутрішньобанківських документів,
- 4) стандартів професійних об'єднань, дія яких поширюється на Банк.

2.5. Банк визначає цілі системи внутрішнього контролю Банку та за потреби цілі нижчого рівня (підцілі) цієї системи, які мають бути деталізованими, вимірюваними, досяжними, доречними, мати визначений термін досягнення та бути доведеними до відповідних працівників Банку.

2.6. Банк забезпечує наявність відповідних працівників, обладнання, програмного забезпечення, приміщень, що відповідають вимогам, установленим НБУ, з метою належного функціонування системи внутрішнього контролю.

2.7. Банк з метою досягнення цілей системи внутрішнього контролю залучає та сприяє розвитку компетентних осіб для виконання функцій та обов'язків, забезпечує наявність належного рівня кваліфікації працівників на всіх організаційних рівнях Банку.

3. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ

3.1. **Система внутрішнього контролю Банку** реалізується на кожному з організаційних рівнів Банку: Банк в цілому, підрозділ/орган, працівник.

3.2. Організація СВК Банку враховує:

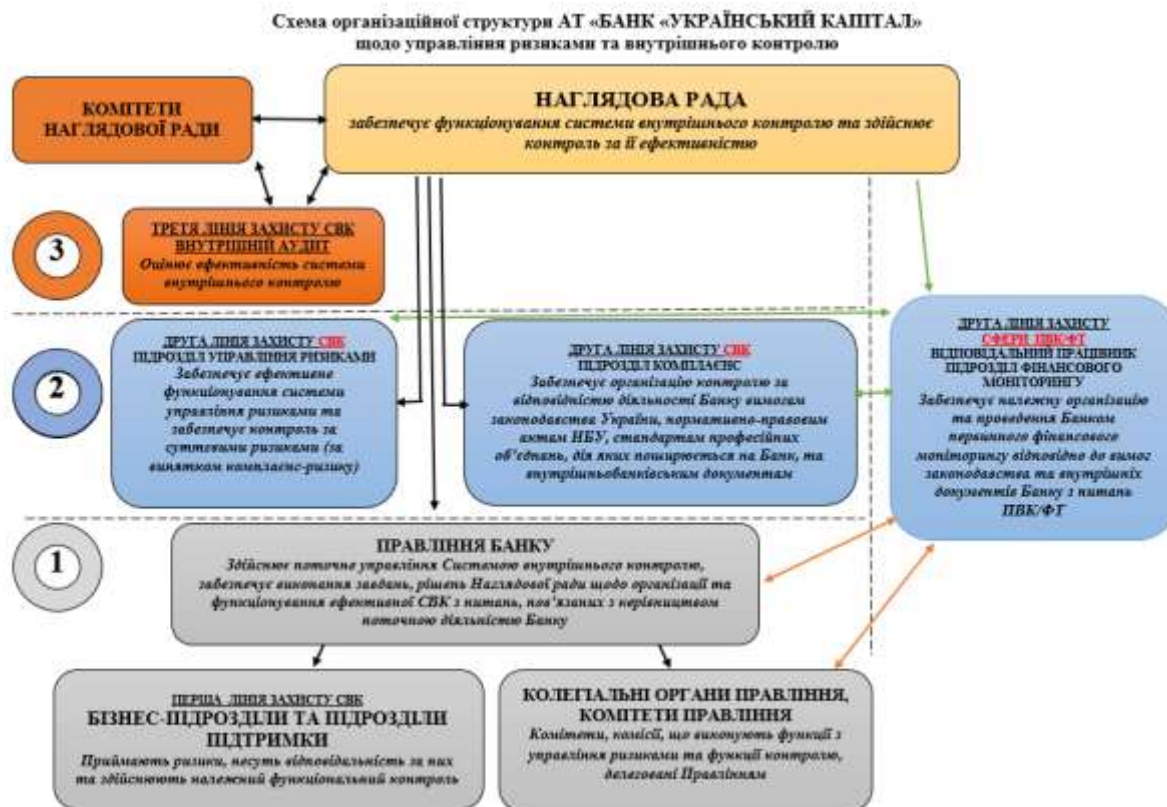
- розмір Банку (обсяг загальних активів, коштів юридичних та фізичних осіб тощо);
- види та обсяг операцій Банку;
- ризики, що виникають під час діяльності Банку;
- рівень централізації управління та діяльності Банку;
- рівень упровадження інформаційних технологій та сферу їх використання.

3.3. **Організаційна структура** Банку будується таким чином, щоб чітко визначати обов'язки, повноваження, функції та відповідальність за напрямками проведення, оцінки та управління внутрішнім контролем, що передбачається у положеннях про колегіальні органи Банку, про підрозділи та у посадових інструкціях членів Правління, Головного бухгалтера, працівників Банку. Правління Банку забезпечує розробку положень про усі структурні/відокремлені підрозділи Банку та надає на затвердження Наглядовій раді Банку. Наглядова рада забезпечує розробку та затвердження посадових інструкцій корпоративного секретаря, підрозділів контролю, членів Правління Банку, Правління Банку забезпечує розробку та затвердження посадових інструкцій усіх інших працівників Банку, при цьому передбачається повний опис усіх задач, функцій, обов'язків, відповідальності працівників.

Банк забезпечує чіткий розподіл функцій, обов'язків і повноважень працівників підрозділів, які забезпечують функціонування моделі трьох ліній захисту, та про такий розподіл доводить до відома кожного працівника цих підрозділів під підпис, шляхом внесення інформації до посадових інструкцій керівників/працівників.

Крім того, внутрішні нормативні документи – положення про процеси/бізнес-процеси/операції та технологічні карти/регламенти визначають розподіл обов'язків під час здійснення бізнес-процесів/операцій Банку, в т.ч. по здійсненню внутрішнього контролю.

3.4. **Ефективна система внутрішнього контролю забезпечує належне функціонування моделі трьох ліній захисту ефективного управління ризиками з чітко визначеними сферами відповідальності за управління ризиками.**

3.5. Банк створює та впроваджує систему внутрішнього контролю, що ґрунтується на розподілі обов'язків між підрозділами Банку, крім функцій, які віднесено до виключної компетенції ради/Правління/комітетів Банку відповідно до положень законодавства України, нормативно-правових актів Національного банку України. Цей розподіл базується на застосуванні моделі трьох ліній захисту.

Внутрішній контроль Банку здійснюється його підрозділами на трьох рівнях:

- бізнес-підрозділи та підрозділи підтримки діяльності Банку – **перший рівень**;
- підрозділ з управління ризиками та підрозділ контролю за дотриманням норм (комплаєнс) – **другий рівень**;
- підрозділ внутрішнього аудиту – **третій рівень**.

Бізнес-підрозділи та підрозділи підтримки діяльності Банку

Ініціюють, здійснюють або відображають операції, приймають ризики в процесі своєї діяльності та несуть відповідальність за поточне управління цими ризиками, здійснюють заходи з контролю.

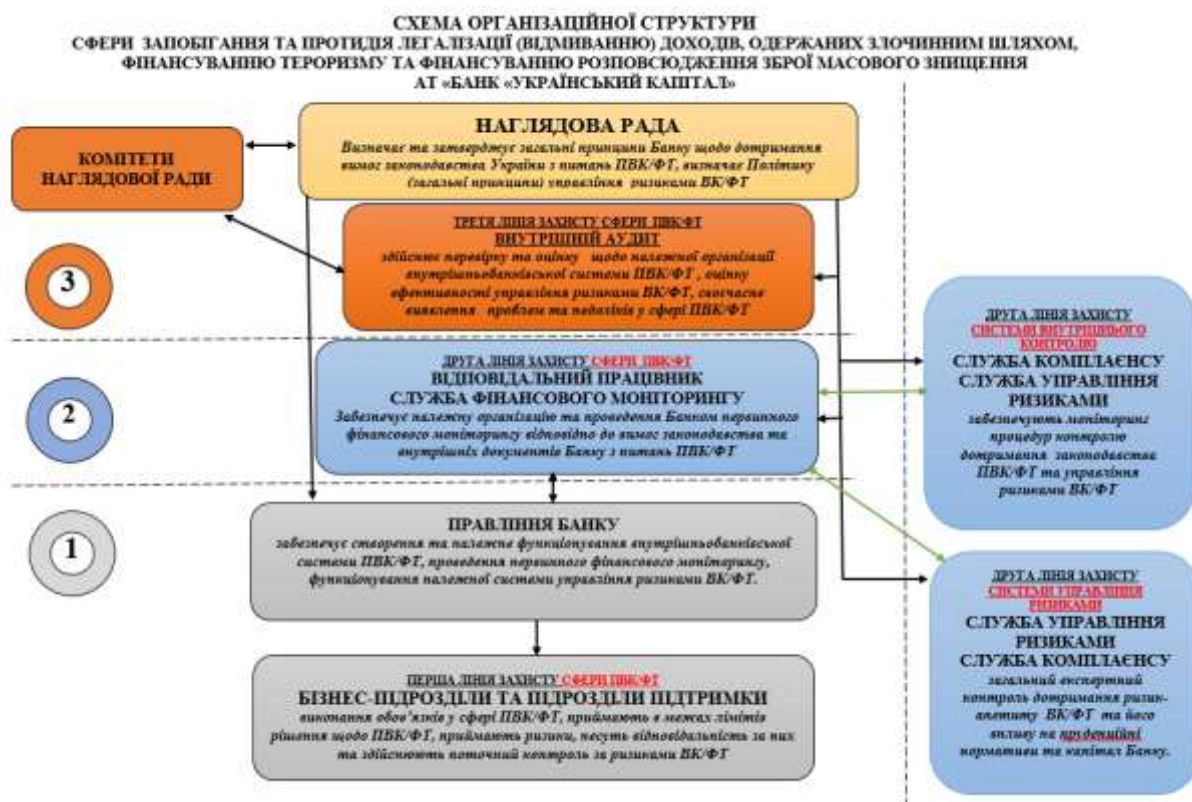
Служба управління ризиками та Служба комплаєнсу

Забезпечують впевненість керівників Банку, що впроваджені першою лінією захисту заходи з контролю та управління ризиками були розроблені та функціонують належним чином.

Служба внутрішнього аудиту

Здійснює незалежну оцінку ефективності діяльності першої та другої ліній захисту та загальну оцінку ефективності системи внутрішнього контролю з урахуванням вимог, установлених Положенням про організацію внутрішнього аудиту в банках України.

3.6. Банк, як суб'єкт первинного фінансового моніторингу організовує внутрішній контроль у сфері ПВК/ФТ, що забезпечує належне функціонування моделі трьох ліній захисту ефективного управління ПВК/ФТ з чітко визначеними сферами відповідальності між підрозділами Банку:

3.6.1. Основні підходи щодо управління ризиками ВК/ФТ та побудови внутрішнього контролю сфери ПВК/ФТ описуються у внутрішніх нормативних документах Банку сфери ПВК/ФТ.

3.7. Підтвердженням належного функціонування моделі трьох ліній захисту є:

3.7.1. ефективність і економічна доцільність здійснюваних Банком операцій;

3.7.2. обачливе (обережне) ведення банківської та іншої діяльності Банку, уключаючи збереження його активів та інвестицій;

3.7.3. своєчасне та належне виявлення, вимірювання, моніторинг, контроль, звітування та пом'якшення **за всіма видами ризиків**;

3.7.4. достовірність фінансової та статистичної звітності (уключаючи звітність, що подається до Національного банку та управлінську звітність, що подається до органів управління

Банку), інформації щодо фінансово-господарської діяльності Банку, що надається як внутрішнім, так зовнішнім користувачам;

3.7.5. надійність інформаційних технологій, управлінських і облікових процесів, що базуються на чіткому визначенні обов'язків, розподілі повноважень і підзвітності;

3.7.6. відповідність діяльності Банку законодавству України, нормативно-правовим актам Національного банку, а також внутрішнім документам Банку (політиці, процедурам, рішенням органів управління Банку), в т.ч. у сфері ПВК/ФТ.

3.8. Банк визначає у внутрішньобанківських документах процедури та заходи з контролю, які застосовуються підрозділами кожної з трьох ліній захисту.

3.9. Банк, як відповідальна особа Банківської групи:

3.9.1. забезпечує організацію та функціонування системи внутрішнього контролю в Банківській групі;

3.9.2. несе відповідальність за ефективність системи внутрішнього контролю в Банківській групі в аспектах, що відповідають діяльності Банківської групи.

Банк/Банківська група (далі – Банк) у своїх внутрішньобанківських документах мають право встановлювати більш поглиблений підхід до побудови та функціонування системи внутрішнього контролю, з урахуванням особливостей своєї діяльності, дотримуючись мінімальних вимог, визначених нормативно-правовими актами НБУ.

4. КОНТРОЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ. ПОВНОВАЖЕННЯ СУБ'ЄКТІВ СВК

4.1. Наглядова рада та Правління Банку забезпечують створення та функціонування контрольного середовища як компонента системи внутрішнього контролю в Банку.

4.2. Банк забезпечує **належне функціонування контрольного середовища** Банку, що передбачає:

4.2.1. розуміння Наглядовою радою та Правлінням Банку ризиків, на які може наражатися Банк, та забезпечення впровадження, розвитку та інтеграції системи внутрішнього контролю в систему корпоративного управління Банку;

4.2.2. забезпечення розподілу повноважень і відповідальності між колегіальними органами, між підрозділами та між окремими працівниками Банку й уникнення конфлікту інтересів;

4.2.3. усвідомлення та розуміння кожним працівником Банку своєї ролі в забезпеченні функціонування системи внутрішнього контролю;

4.2.4. забезпечення Наглядовою радою та Правлінням Банку розвитку культури контролю;

4.2.5. забезпечення відповідності діяльності працівників Банку встановленій у Банку культурі контролю.

4.3. **СУБ'ЄКТАМИ СВК Банку є:**

4.3.1. Наглядова рада Банку, комітети ради;

4.3.2. Служба внутрішнього аудиту;

4.3.3. Служба комплаєнсу;

4.3.4. Служба управління ризиків;

4.3.5. Служба фінансового моніторингу;

4.3.6. Правління Банку, комітети Правління;

4.3.7. Головний бухгалтер,

4.3.8. Фінансово-економічне управління

4.3.9. бізнес-підрозділи, підрозділи підтримки (в т.ч. ризик-координатори, комплаєнс-координатори, які ідентифікують події, забезпечують фіксацію інформації про них, інформування підрозділів другого рівня лінії захисту тощо);

4.3.10. керівники та працівники Банку, які здійснюють внутрішній контроль відповідно до повноважень, визначених внутрішніми документами Банку (положеннями, технологічними картами, регламентами, посадовими інструкціями, положеннями про структурні/відокремлені підрозділи Банку, рішеннями колегіальних органів та керівництва Банку), в т.ч. ризик-координатори, комплаєнс-координатори та які не входять до складу органів та підрозділів Банку, перелічених у підпунктах 4.3.1-4.3.9.

4.4. **НАГЛЯДОВА РАДА БАНКУ**, в т.ч. її комітети з метою забезпечення ефективності системи внутрішнього контролю забезпечує функціонування системи внутрішнього контролю та здійснює контроль за її ефективністю в межах повноважень, наданих законодавством, Статутом та внутрішніми документами Банку.

Наглядова рада Банку забезпечує функціонування СВК шляхом:

4.4.1. затвердження організаційної структури системи внутрішнього контролю Банку включаючи структури підрозділів з управління ризиками, контролю за дотриманням норм (комплаєнс), внутрішнього аудиту та порядку їх звітування Наглядовій раді, а також порядку звітування та взаємодії цих підрозділів з Правлінням Банку;

4.4.2. визначає та затверджує організаційну структуру Банку (у тому числі обов'язки, повноваження, порядок підпорядкування та підзвітності комітетів Банку);

4.4.3. визначає порядок звітування Відповідального працівника та Служби фінансового моніторингу Наглядовій раді щодо сфери ПВК/ФТ.

4.4.4. визначення порядку обрання та припинення повноважень Голови та членів Правління Банку, призначення та звільнення керівників підрозділів управління ризиками, контролю за дотриманням норм (комплаєнс), внутрішнього аудиту, Відповідального працівника за проведення фінансового моніторингу;

4.4.5. розгляду питань організації внутрішнього контролю та заходів щодо підвищення його ефективності;

4.4.6. контролю за діяльністю Правління Банку щодо організації та належного функціонування системи внутрішнього контролю, ужиття заходів щодо своєчасного виконання рекомендацій Наглядової ради Банку, її комітетів з питань організації внутрішнього контролю;

4.4.7. забезпечення функціонування та контролю за ефективністю системи управління ризиками;

4.4.8. затвердження внутрішньобанківських документів з організації та функціонування системи внутрішнього контролю, що підлягають затвердженню Наглядовою радою відповідно до вимог законодавства України, нормативно-правових актів НБУ;

4.4.9. затвердження та контроль за дотриманням стратегій і політик управління ризиками, декларації схильності до ризиків, переліку лімітів (обмежень) щодо ризиків банку; затверджує внутрішні положення про Правління Банку, про комітети ради банку, про структурні підрозділи з управління ризиками, контролю за дотриманням норм (комплаєнс), внутрішнього аудиту, про інші структурні підрозділи, підпорядковані безпосередньо раді Банку, які, зокрема, повинні включати порядок звітування перед радою банку;

4.4.10. розгляду результатів моніторингу ефективності системи внутрішнього контролю, проведеного підрозділами другої та третьої лінії захисту Системи внутрішнього контролю, в т.ч. ефективності процедур внутрішнього контролю сфери ПВК/ФТ;

4.4.11. забезпечення здійснення оцінки ефективності системи внутрішнього контролю підрозділом внутрішнього аудиту Банку відповідно до критеріїв оцінки ефективності цієї системи та затвердження таких критеріїв;

4.4.12. розгляду періодичної управлінської звітності щодо системи внутрішнього контролю, результатів моніторингу ефективності функціонування внутрішнього контролю в т.ч. звітності Служби комплаєнсу, Головного комплаєнс-менеджера та Служби управління ризиків, Головного ризик-менеджера, періодичного зведеного звітування другої лінії захисту про результати проведених ключових контрольних процедур за напрямками: бухгалтерський облік, статистична звітність, пруденційні нормативи, виявлені недоліки, порушення, стан їх усунення та приймання відповідних управлінських рішень щодо системи внутрішнього контролю;

4.4.13. розгляду звітів за результатами внутрішніх аудитів та звітності Служби внутрішнього аудиту щодо ефективності функціонування системи внутрішнього контролю, достатності та ефективності систем управління ризиками, відповідності цих систем видам та обсягам здійснюваних Банком операцій, та приймання відповідних управлінських рішень

4.4.14. контролю за виконанням Правлінням Банку заходів, визначених з метою підвищення ефективності системи внутрішнього контролю Банку.

Також, Наглядова рада Банку:

4.4.15. затверджує стратегію, бізнес-план Банку та контролює їх виконання;

4.4.16. впроваджує Принципи корпоративного управління, Кодекс корпоративної етики;

4.4.17. здійснює контроль за діяльністю Правління Банку, підрозділів контролю, Служби фінансового моніторингу, оцінює їх діяльність;

4.4.18. щорічно переглядає матрицю ключових контрольних процедур другої лінії захисту за напрямками: бухгалтерський облік, статистична звітність, пруденційні нормативи;

4.4.19. визначає порядок роботи, затверджує плани роботи Служби внутрішнього аудиту, і контроль за її діяльністю;

4.4.20. уживає заходів щодо запобігання конфліктам інтересів у Банку, сприяє їх врегулюванню та повідомляє Національний банк України про конфлікти інтересів, що виникають у Банку;

- 4.4.21. розподіляє обов'язки та повноваження членів Наглядової ради, членів Правління Банку;
- 4.4.22. забезпечує інтеграцію питань сталого розвитку в систему внутрішнього контролю, включаючи інтеграцію управління ESG-ризиками в загальну систему управління ризиками;
- 4.4.23. несе відповідальність за організацію та ефективне функціонування системи внутрішнього контролю в Банку, що включає систему управління ризиками та внутрішній аудит;
- 4.4.24. Голова Наглядової ради затверджує посадові інструкції членів Правління, Служби внутрішнього аудиту, Головного комплаєнс-менеджера, Служби комплаєнсу, Головного ризик-менеджера, Служби управління ризиків, Відповідального працівника, Служби фінансового моніторингу, в т.ч повноваження в них щодо організації системи внутрішнього контролю;
- 4.4.25. розглядає зауваження та рекомендації Національного банку України, інших органів державної влади та управління, які в межах компетенції здійснюють нагляд за діяльністю Банку, розглядає результати перевірок та висновки Служби внутрішнього аудиту, зовнішніх аудиторів, у тому числі з питань організації системи внутрішнього контролю;
- 4.4.26. здійснює контроль за оперативним реагуванням та усуненням Правлінням Банку недоліків у функціонуванні системи внутрішнього контролю;
- 4.4.27. делегує повноваження комітетам Наглядової ради, Правлінню згідно з внутрішньобанківськими документами, має право делегувати свої функції з організації та функціонування системи внутрішнього контролю постійно діючим комітетам, створеним з числа членів Наглядової ради Банку, з метою підготовки висновків та пропозицій для прийняття Наглядовою радою своєчасних та адекватних управлінських рішень, забезпечує контроль за виконанням делегованих функцій та залишається відповідальною за їх виконання;
- 4.4.28. забезпечує функціонування системи винагороди, здійснює контроль за її ефективністю в межах повноважень, наданих законодавством, Статутом, внутрішніми документами Банку, несе відповідальність за загальний нагляд за впровадженням з боку керівництва системи винагороди в усьому Банку, не рідше одного разу на рік переглядає та у визначеному нею порядку здійснює оцінку та контроль за реалізацією політики винагороди.
- 4.5. Наглядова рада та Правління з метою дотримання керівниками та працівниками Банку культури контролю створюють необхідну атмосферу «**tone at the top**» – стиль управління керівництва, включаючи такі дії:
- 4.5.1. забезпечення розуміння керівниками та працівниками Банку їх ролі в системі внутрішнього контролю з метою досягнення цілей діяльності Банку;
- 4.5.2. отримання підтверджень, що керівники та інші працівники Банку, проінформовані про дисциплінарні стягнення, які застосовуватимуться до них у разі неприйнятної поведінки/порушень у діяльності.
- 4.6. **СЛУЖБА ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ** здійснює перевірку й оцінку ефективності функціонування системи внутрішнього контролю, про результати яких інформує Наглядову раду Банку та Правління Банку шляхом надання об'єктивних суджень, висновків і оцінок щодо достатності та ефективності систем управління ризиками, відповідності цих систем видам та обсягам здійснюваних Банком операцій, і внутрішнього контролю Банку.
- Частота і обсяг проведення Службою внутрішнього аудиту перевірок ефективності СВК залежить від характеру, складності та ризиковості операцій Банку.
- Оцінка ефективності СВК надається Службою внутрішнього аудиту безпосередньо Наглядовій раді та Правлінню Банку за результатами проведених перевірок.
- 4.7. **СЛУЖБА КОМПЛАЄНСУ та СЛУЖБА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ** з метою організації системи внутрішнього контролю:
- 4.7.1. здійснюють процедури з провадження внутрішнього контролю в Банку;
- 4.7.2. здійснюють постійний моніторинг ефективності процедур з контролю системи внутрішнього контролю;
- 4.7.3. розробляють, впроваджують та виконують процедури оцінки та управління ризиками Банку, в межах своїх повноважень.
- 4.7.4. забезпечують функціонування СВК у відповідності до внутрішніх нормативних та організаційно-розпорядчих документів Банку щодо системи внутрішнього контролю по задачах/функціях підрозділів, забезпечують якісне проведення попереднього, поточного, подальшого контролю за власною діяльністю та своєчасне звітування щодо системи внутрішнього контролю по системі Банку;
- 4.7.5. виконують визначені Наглядовою радою функції з організації СВК.
- 4.7.6. складають та надають управлінську звітність Наглядовій раді та Правлінню Банку щодо результатів моніторингу ефективності процедур з контролю Банку, підготовка та надання

щоквартального звіту про порушення політики та процедур СВК, по матеріалах подальшого внутрішнього контролю, в т.ч. інформації про виявлені реалізовані ризики, недоліки системи внутрішнього контролю, причини їх виникнення, ймовірні наслідки, до яких можуть призвести ці недоліки, та пропозиції щодо підвищення ефективності процедур з контролю СВК Банку.

4.7.7. надають пропозиції керівництву Банку та працівникам щодо покращення процедур з контролю СВК, якості проведення внутрішнього контролю;

4.7.8. за результатами моніторингу ефективності функціонування системи внутрішнього контролю та прийнятих керівництвом рішень, контроль виконання планів заходів за матеріалами такого контролю та підготовка управлінської звітності Наглядовій раді та Правлінню щодо виконання таких планів заходів;

4.7.9. забезпечують організацію повторних перевірок якості надання внутрішньої звітності структурних підрозділів у разі наявності у них систематичних порушень або тривалого часу відсутності даних щодо недоліків;

4.7.10. приймають участь у службових розслідуваннях, ініційованих за результатами проведення внутрішнього контролю;

4.7.11. здійснюють аналіз даних перевірок Служби внутрішнього аудиту, зовнішніх аудиторів та державних контролюючих органів з метою покращення ефективності системи внутрішнього контролю в Банку;

4.7.12. здійснюють експертизи внутрішніх нормативних документів (в т.ч. по нових банківських продуктах/значних змінах в діяльності Банку тощо) щодо передбачених процедур внутрішнього контролю, відповідності їх політикам внутрішнього контролю Банку та законодавству України і нормативно-правовим актам НБУ;

4.7.13. підтверджують рівень оцінок операційних, комплаєнс-ризиків, ризику конфлікту інтересів, інших ризиків та ефективності контрольних процедур при створенні **нових продуктів/значних змін в діяльності Банку**, підтверджують оцінки можливого впливу на систему внутрішнього контролю нових напрямів діяльності/бізнес-процесів/банківських продуктів, змін у поточних напрямках діяльності.

4.7.14. надають консультації працівникам Банку щодо організації СВК та спільно з уповноваженими працівниками Банку організують процеси навчання з питань внутрішнього контролю.

ГОЛОВНИЙ КОМПЛАЄНС-МЕНЕДЖЕР, СЛУЖБА КОМПЛАЄНСУ:

4.7.15. консолідує дані, отримані від структурних/відокремлених підрозділів Банку щодо результатів внутрішнього контролю (збір, консолідація інформації щодо ефективності внутрішнього контролю від підрозділів Банку, довідок подальшого внутрішнього контролю, ведення бази даних про порушення політики та процедур СВК/ виявлень недоліків внутрішнього контролю), підтвердження /ідентифікація реалізованих ризиків, виявлених внутрішнім контролем;

СЛУЖБА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ, ГОЛОВНИЙ РИЗИК-МЕНЕДЖЕР:

4.7.16. забезпечує своєчасне виявлення, вимірювання, моніторинг, контроль, пом'якшення та звітування щодо суттєвих ризиків;

4.7.17. виконує функції щодо відповідності процедур та видів внутрішнього контролю ризикам Банку;

4.7.18. забезпечує моніторинг та попередження порушень показників ризик-апетиту та лімітів ризику, контролює наближення показників ризиків до ризик-апетиту та лімітів ризику та ініціює вжиття заходів для попередження їх порушень;

4.7.19. як 2-га лінія захисту системи внутрішнього контролю та 2-га лінія захисту системи управління ризиками в межах виконання функцій незалежного контролю другої лінії захисту здійснює загальний експертний контроль дотримання ризик-апетиту до ризиків ВК/ФТ та впливу останніх на пруденційні нормативи та капітал Банку.

4.8. СЛУЖБА ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ, ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ПРАЦІВНИК:

розробляє та впроваджує заходи з метою ефективного функціонування внутрішньобанківської системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення,

4.8.1. розробляє та впроваджує заходи для забезпечення функціонування належної системи управління ризиками ВК/ФТ, забезпечує виявлення, ідентифікацію, оцінку, моніторинг, контроль та звітування щодо дії системи ПВК/ФТ, прозорість реалізації процесів ПВК/ФТ Банку та у разі виявлення будь-яких фактів, що свідчать про порушення ліміту ризик-апетиту до ризику ВК/ФТ, інформує Правління та Наглядову раду Банку;

4.8.2. розробляє та впроваджує заходи з метою ефективного функціонування системи внутрішнього контролю за дотриманням вимог законодавства у сфері запобігання легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму;

4.8.3. координує заходи з питань фінансового моніторингу між структурними /відокремленими підрозділами Банку;

4.8.4. готує та подає Правлінню Банку/Комітету з питань фінансового моніторингу/Наглядовій раді Банку управлінську звітність;

4.8.5. в разі виявлення ситуацій, що потребують невідкладного інформування Наглядової ради Банку, Служби комплаєнсу – невідкладно, не пізніше наступного робочого дня;

4.8.6. забезпечує організацію контролю за дотриманням Банком норм щодо своєчасності та достовірності статистичної звітності по ПВК/ФТ;

4.8.7. забезпечує розроблення та впровадження внутрішньобанківських документів системи ПВК/ФТ згідно з вимогами нормативно-правових актів НБУ та контроль їх дотримання;

4.8.8. забезпечує на постійній основі проведення заходів з підготовки персоналу, проведення навчання та підвищення кваліфікації працівників Банку з питань фінансового моніторингу.

4.9. ПРАВЛІННЯ БАНКУ, і т.ч. його комітети, здійснюють поточне управління системою внутрішнього контролю та підпорядкованими суб'єктами СВК, забезпечують організацію системи внутрішнього контролю.

ПРАВЛІННЯ БАНКУ забезпечує виконання рішень Наглядової ради щодо забезпечення організації та функціонування системи внутрішнього контролю з питань, пов'язаних з керівництвом поточною діяльністю Банку, шляхом:

4.9.1. поточного управління підпорядкованими суб'єктами системи внутрішнього контролю банку;

4.9.2. розподілу функцій, повноважень та відповідальності за здійснення внутрішнього контролю між колегіальними органами Правління Банку, між підрозділами та між працівниками Банку;

4.9.3. забезпечення функціонування інформаційних систем Банку, що забезпечують накопичення, оброблення необхідної інформації та надання її користувачам;

4.9.4. забезпечення моніторингу процедур внутрішнього контролю Банку щодо їх адекватності характеру діяльності Банку в межах своїх повноважень;

4.9.5. здійснення контролю за усуненням недоліків, виявлених:

➤ Національним банком та іншими органами державної влади та управління, які в межах компетенції здійснюють нагляд/контроль за діяльністю Банку;

➤ Службою управління ризиками

➤ Службою комплаєнсу,

➤ Службою фінансового моніторингу,

➤ Службою внутрішнього аудиту;

➤ зовнішніми аудиторами за результатами проведення зовнішнього аудиту;

4.9.6. подання звітів Наглядовій раді про виконання її рішень щодо підвищення ефективності системи внутрішнього контролю з урахуванням змін у діяльності Банку та зовнішніх чинників, що впливають на його діяльність.

Також, ПРАВЛІННЯ БАНКУ:

4.9.7. впроваджує визначені у Банку принципи корпоративного управління, професійні стандарти та кодекси поведінки працівників з метою підвищення ефективності функціонування системи внутрішнього контролю.

4.9.8. визначає операційні процедури з провадження внутрішнього контролю в Банку;

4.9.9. забезпечує здійснення постійного моніторингу ефективності функціонування системи внутрішнього контролю;

4.9.10. впроваджує ефективну систему управління ризиками ВК/ФТ в Банку та підтримує величини цих ризиків на рівні, який не перевищує рівень схильності Банку до ризиків (ризик-апетиту), що затверджений Наглядовою радою Банку;

4.9.11. затверджує положення, технологічні карти/регламенти операцій, паспорти банківських продуктів тощо, де передбачаються процедури внутрішнього контролю;

4.9.12. формує визначену Наглядовою радою Банку організаційну структуру Банку (у тому числі обов'язки, повноваження, порядок підпорядкування та підзвітності комітетів Наглядовій раді Банку та Правлінню Банку);

4.9.13. вживає заходи відповідно до законодавства України для забезпечення контролю за виконанням функціональних обов'язків працівників Банку, підвищення ефективності їх виконання, у тому числі з урахуванням стратегії та бізнес-планів розвитку Банку;

- 4.9.14. визначає чіткі межі відповідальності структурних/відокремлених підрозділів Банку, їх керівників та працівників під час здійснення операцій Банку;
- 4.9.15. забезпечує та здійснює розподіл обов'язків, який має забезпечувати уникнення:
- 4.9.15.1. конфлікту інтересів і умов його виникнення;
- 4.9.15.2. можливості скоєння злочинів і здійснення інших протиправних дій під час проведення операцій Банку;
- 4.9.15.3. можливості здійснення одним підрозділом або працівником (крім операцій, які проводяться за наявності відповідного програмного забезпечення з належним рівнем контролю і за умови здійснення подальшого контролю за цими операціями):
- операцій Банку і здійснення їх реєстрації та/або відображення в обліку;
  - документального оформлення касових операцій, здійснення їх фактичного виконання та своєчасного відображення в бухгалтерському обліку;
  - операцій за рахунками клієнтів Банку і рахунками, що відображають фінансово-господарську діяльність Банку;
  - оцінювання достовірності і повноти документів, що надаються клієнтом під час отримання кредиту, та здійснення моніторингу позичальника після надання кредиту;
  - дій у будь-яких інших сферах, у яких є можливим виникнення конфлікту інтересів.
- 4.9.16. розглядає результати щоквартальних звітів про результати моніторингу ефективності функціонування системи внутрішнього контролю, результати внутрішнього контролю та виконання планів заходів за матеріалами такого контролю;
- 4.9.17. розглядає періодичний зведений звіт другої лінії захисту про результати проведених ключових контрольних процедур за напрямками: бухгалтерський облік, статистична звітність, пруденційні нормативи, виявлені недоліки, порушення, стан їх усунення;
- 4.9.18. уживає негайних та необхідних заходів із метою усунення порушень чи недоліків у системі внутрішнього контролю, в т.ч. сфери ПБК/ФТ, затверджує плани заходів за результатами внутрішнього контролю;
- 4.9.19. забезпечує надання звітів про результати діяльності з системи внутрішнього контролю та пропозиції Наглядовій раді Банку щодо підвищення ефективності функціонування СВК;
- 4.9.20. несе відповідальність за розвиток у Банку засад для впровадження/ становлення культури управління та контролю ризиками Банку і створює середовище, яке забезпечує розуміння персоналом важливості та ролі внутрішнього контролю в процесі здійснення діяльності Банку;
- 4.9.21. затверджує й постійно вдосконалює систему управління ризиками Банку, контролює впровадження процедури ідентифікації, вимірювання, контролю, мінімізації та моніторингу ризиків;
- 4.9.22. контролює відповідність рівня кваліфікації працівників Банку їх функціональним обов'язкам, а також забезпечує підвищення рівня кваліфікації працівників Банку.
- 4.9.23. Правління Банку має право делегувати свої функції з організації та функціонування системи внутрішнього контролю постійно діючим комітетам Правління Банку з метою підготовки пропозицій для прийняття Правлінням своєчасних та адекватних управлінських рішень. Правління Банку забезпечує контроль за виконанням делегованих функцій та залишається **відповідальним за їх виконання**.
- 4.10. Банк затверджує **внутрішньобанківські документи щодо винагороди** з метою забезпечення ефективного корпоративного управління, сприяння дотриманню корпоративних цінностей, стимулювання членів органів управління, впливових осіб та працівників Банку діяти в інтересах Банку та не приймати надмірних ризиків.
- ПРАВЛІННЯ БАНКУ** забезпечує виконання таких функцій щодо винагороди:
- 4.10.1. упровадження системи винагороди в Банку, удосконалення заходів матеріального та нематеріального стимулювання працівників Банку;
- 4.10.2. здійснення моніторингу рівня оплати праці та інших складових системи стимулювання працівників Банку порівняно з ринковим рівнем;
- 4.10.3. розгляд пропозицій з удосконалення оплати праці, матеріального та нематеріального стимулювання працівників Банку;
- 4.10.4. щорічно визначає, затверджує, не рідше одного разу на рік переглядає перелік суттєвих структурних підрозділів відповідно до критеріїв, встановлених Політикою винагороди АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ»;
- 4.10.5. визначає, затверджує та переглядає перелік осіб, професійна діяльність яких має значний вплив на загальний профіль ризику Баку.

4.11. Банк розробляє та впроваджує заходи щодо підтримки на належному рівні актуальних знань та навичок у працівників Банку з метою підвищення ефективності діяльності Банку. Уповноважені працівники Банку мають постійно оцінювати достатність кваліфікації працівників та потребу в їх регулярному навчанні.

ПРАВЛІННЯ БАНКУ з метою вдосконалення контрольного середовища забезпечує виконання таких функцій щодо регулярного **навчання керівників та інших працівників** Банку:

4.11.1. організація підвищення кваліфікації та розвиток працівників та керівників Банку за всіма формами навчання, аналіз динаміки розвитку компетентності та професійних навичок;

4.11.2. планування та аналіз ефективності заходів з навчання та розвитку працівників;

4.11.3. розвиток дистанційних засобів навчання та наставництва в Банку;

4.11.4. моніторинг виконання планів навчання.

4.12. **Комітет з управління операційною діяльністю:**

4.12.1. забезпечує дотримання структурними підрозділами Банку, у т.ч. відділеннями, системи внутрішнього контролю, впроваджені у Банку;

4.12.2. розглядає недоліки/порушення з питань діяльності Банку, встановлених під час моніторингу ефективності системи внутрішнього контролю, що виносяться за необхідності підрозділом контролю за дотримання норм (комплаєнс) на засідання Комітету з управління операційною діяльністю;

4.12.3. забезпечує дотримання структурними підрозділами Банку, відділеннями вимог системи внутрішнього контролю, впроваджені у Банку;

4.12.4. аналіз причин порушень/недоліків, виявлених працівниками Служби комплаєнсу та Служби управління ризиками під час здійснення контролю за напрямком своєї діяльності та іншими працівниками Банку під час здійснення подальших перевірок за напрямком своєї діяльності;

4.12.5. затверджує заходи по виконанню виявлених/встановлених порушень/недоліків/інцидентів з питань операційної діяльності Банку та посилення внутрішнього контролю.

4.13. **ГОЛОВНИЙ БУХГАЛТЕР:**

4.13.1. забезпечує встановлення централізованого бухгалтерського контролю за застосуванням вимог Облікової політики працівниками структурних підрозділів Банку, які здійснюють операції та ведення бухгалтерського обліку;

4.13.2. забезпечує своєчасне складання, перевірку, контроль достовірності, надання податкової та фінансової звітності до Національного банку України та інших контролюючих органів, а також звітності до державних органів статистики;

4.13.3. організовує здійснення контролю за відображенням в обліку всіх операцій, які здійснюються Банком;

4.13.4. здійснює бухгалтерській контроль (поточний, подальший), в тому числі правильності: утримання та нарахування податків із нарахованої заробітної плати працівників Банку, формування та використання забезпечення на оплату відпусток;

4.13.5. контролює оформлення операцій з оплати праці та їх відображення в бухгалтерському обліку тощо;

4.13.6. здійснює контроль за здійсненням розрахунків та своєчасністю сплати податків, зборів та обов'язкових платежів до бюджету відповідно до вимог податкового законодавства;

4.13.7. здійснює контроль за правильністю відображення в балансі Банку внутрішньобанківських операцій (розрахунків з дебіторами та кредиторами, своєчасності та правильності віднесення на доходи та витрати, своєчасності проведення розрахунків з працівниками Банку тощо);

4.13.8. здійснює поточні заходи з моніторингу системи внутрішнього контролю, в межах визначених Банком повноважень, з метою оперативного виявлення та усунення недоліків;

4.14. **КЕРІВНИКИ ПІДРОЗДІЛІВ БАНКУ, у т.ч. КЕРІВНИКИ ПІДРОЗДІЛІВ, ЯКІ ЗАДІЯНІ В ОБСЛУГОВУВАННІ КЛІЄНТІВ:**

4.14.1. відповідають за організацію, упровадження та належне здійснення функціонального контролю, застосування необхідних та відповідних інструментів для забезпечення ефективності контрольного середовища у сфері своєї діяльності відповідно до вимог внутрішньобанківських документів;

4.14.2. відповідають за розроблення планів заходів щодо усунення/мінімізації виявлених недоліків внутрішнього контролю, упровадження заходів з контролю (далі – плани заходів) та своєчасного їх подання на розгляд Наглядової ради та/або Правління Банку відповідно до затверджених у Банку процедур розгляду таких планів заходів, забезпечення своєчасного та повного виконання планів заходів.

4.14.3. забезпечують дотримання працівниками підпорядкованих їм підрозділів внутрішньобанківських документів, що регулюють питання внутрішнього контролю в Банку, організації ефективної роботи стосовно своєчасного виявлення та усунення порушень.

4.14.4. забезпечують контроль за виконанням підлеглими працівниками функцій, передбачених посадовими інструкціями;

4.14.5. забезпечують відповідність функціональним обов'язкам завдань, що ставляться перед працівниками;

4.14.6. забезпечують чіткість, логічність і відповідність завдань задачам та функціональним обов'язкам, що ставляться перед підлеглими і забезпечують контроль виконання підлеглими своїх обов'язків, передбачених посадовими інструкціями;

4.14.7. сприяють впровадженню корпоративної культури управління та контролю ризиків Банку серед своїх підлеглих;

4.14.8. сприяють і є кураторами процесу впровадження ефективної системи управління та контролю ризиків в підзвітних підрозділах;

4.14.9. відповідають за якісні комунікації підзвітного підрозділу з Відповідальними за здійснення подальшого контролю працівниками Банку та інших структурних підрозділів;

4.14.10. проводять контроль якості/ефективності роботи підлеглих на предмет наявності помилок і мотивують працівників проводити якісний самоконтроль;

4.14.11. допомагають впроваджувати конкретні заходи мінімізації та контролю з недопущення виникнення ризику, оцінити ефективність проведених заходів;

4.14.12. зобов'язані проінформувати працівників про запровадження в Банку системи внутрішнього контролю та про необхідність реєстрації подій операційного та комплаєнс-ризиків, а також ознайомити підлеглих із цим Положенням;

4.14.13. беруть участь у процесі ідентифікації та врегулювання ситуацій конфлікту інтересів у межах порядку, встановленого в Банку;

4.14.14. інформують про факти порушення норм законодавства України та інших обов'язкових вимог, виникнення та розв'язання ситуацій конфлікту інтересів;

4.14.15. сприяють впровадженню та підтримці належного рівня професійної етики працівників Банку, який сприяє мінімізації ризиків;

4.14.16. сприяють мінімізації ризику репутаційних втрат Банку;

4.14.17. в разі необхідності, беруть участь у робочих групах з додатковою оцінкою ризиків та контрольних процедур при розробці та впровадженні нового продукту/ послуги/ процесу/ значних змін;

4.14.18. відповідають за своєчасне надання результатів моніторингу системи внутрішнього контролю, Графіків виконання подальшого внутрішнього контролю (далі – ПВК), у разі їх складання по бізнес-процесах/операціях, де підрозділ є власником, відповідають за вжиття заходів щодо виправлення недоліків, виявлених при здійсненні внутрішнього контролю, надання інформації куратору бізнес-вертикалі (члену Правління, в підпорядкуванні якого знаходяться, керівнику підрозділу, який допустив недоліки в діяльності та члену Правління – куратору підрозділу, який допустив недоліки в діяльності) для прийняття відповідних заходів з усунення недоліків;

4.14.19. відповідають за своєчасне надання управлінської звітності, в т.ч. довідок/актів подальшого внутрішнього контролю до Служби комплаєнсу/Служби управління ризиками.

4.14.20. забезпечують поточний контроль за наданням якісних і своєчасних послуг клієнтам Банку, а в разі виникнення проблем, пов'язаних із неможливістю своєчасно здійснити банківську операцію/послугу, організують та контролюють процес усунення/розв'язання таких проблем;

4.14.21. у разі неможливості самостійного вживання ефективних заходів із розв'язання зазначених проблем забезпечують своєчасне інформування Відповідальних за здійснення подальшого контролю працівників Банку із зазначенням причини і наслідків для розробки заходів із усунення існуючої проблеми, а також накопичення практичного досвіду розв'язання. Інформування здійснюється з метою недопущення появи аналогічних проблем у майбутньому та/або мінімізації частоти їх виникнення;

4.14.22. відповідають за забезпечення якісної комунікації з представниками Відповідальних за здійснення подальшого контролю працівників Банку та інших підрозділів;

4.14.23. несуть відповідальність за проведення оцінки та виявлення ризиків процесу, власниками або учасниками якого вони є.

4.15. ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ЗДІЙСНЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ПРАЦІВНИКИ БАНКУ:

4.15.1. несуть відповідальність за здійснення поточного та подальшого контролю в межах своїх повноважень, за послідовне накопичення та надання статистики про події/ інциденти/ проблеми, що були виявлені в результаті контролю проведення операцій та/або здійснення діяльності бізнес-підрозділами Банку;

4.15.2. несуть відповідальність за проведення оцінки ризиків процесу, власниками або учасниками якого вони є;

4.15.3. несуть відповідальність за ідентифікацію, оцінку, моніторинг і контроль (мінімізацію) ризиків, які виникають на різних етапах процесу і входять до зони їх функціональної відповідальності або контролю;

4.15.4. беруть участь у розслідуваннях причин реалізації банківських ризиків і в межах своїх повноважень розробляють і впроваджують заходи щодо мінімізації негативних наслідків;

4.15.5. беруть участь в оцінці ефективності заходів, які були впроваджені для мінімізації/ліквідації наслідків реалізації банківських ризиків.

4.16. ПРАЦІВНИКИ ВСІХ СТРУКТУРНИХ/ВІДОКРЕМЛЕНИХ ПІДРОЗДІЛІВ:

4.16.1. повинні знати свої функціональні обов'язки;

4.16.2. повинні бути ознайомлені під підпис зі своїми посадовими інструкціями, де зазначені функції/обов'язки проведення внутрішнього контролю і діяти в межах визначених повноважень;

4.16.3. забезпечують якісне, своєчасне виконання обов'язків, а також проводять поточний/подальший контроль виконаної роботи та, у разі виявлення помилки, повідомляють про це безпосереднього керівника. Мета – формування бази операційних подій, бази даних комплаєнс-ризиків, бази даних ризику конфлікту інтересів тощо, які вплинули на якість, швидкість, своєчасність виконання їх функціональних обов'язків, для розробки заходів з недопущення появи цих проблем у майбутньому або мінімізації частоти їх виникнення;

4.16.4. беруть участь у процесі ідентифікації ризиків банківської діяльності, в т.ч. ситуацій конфлікту інтересів у межах порядку, встановленого Банком.

4.17. Банк забезпечує розподіл обов'язків між працівниками Банку в такий спосіб, що забезпечує захист від ризику несанкціонованих операцій, шахрайських дій та маніпулювання даними для приховування фінансових збитків або порушень законодавства України, нормативно-правових актів Національного банку, внутрішньобанківських документів.

4.18. Банк з метою забезпечення організації та функціонування системи внутрішнього контролю розробляє та впроваджує внутрішньобанківські документи та здійснює заходи, спрямовані на підтримку на належному рівні культури контролю в Банку, з урахуванням вимог Положення № 64.

4.19. Банк забезпечує здійснення перевірки всіх осіб, які є кандидатами на посади в Банку стосовно наявності необхідного досвіду та професійних якостей. Така перевірка має включати в себе аналіз попереднього досвіду роботи кандидата з метою оцінки його відповідності вимогам вакантної посади в Банку.

4.20. Критерії, що свідчать про впровадження та функціонування контрольного середовища, як компонента системи внутрішнього контролю Банку, включають таке:

4.20.1. Наглядова рада Банку здійснює нагляд за ефективним функціонуванням системи внутрішнього контролю;

4.20.2. Правління Банку під контролем Наглядової ради Банку в межах своїх повноважень упроваджує процедури, повноваження та обов'язки щодо внутрішнього контролю на підпорядкованих організаційних рівнях Банку;

4.20.3. Банк розробляє, упроваджує та забезпечує дотримання керівниками та працівниками Банку внутрішньобанківських документів, спрямованих на створення та дотримання корпоративних цінностей, культури контролю;

4.20.4. Банк залучає компетентних осіб з метою досягнення цілей діяльності Банку, включаючи цілі системи внутрішнього контролю;

4.20.5. Банк розвиває, підтримує та оцінює компетентність працівників Банку та встановлює заходи щодо їх винагороди та стимулювання з метою досягнення цілей діяльності Банку, включаючи цілі системи внутрішнього контролю.

5. УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

5.1. Банк упроваджує систему управління ризиками в Банку як складову частину (компонент) системи внутрішнього контролю Банку. Внутрішній контроль забезпечує спроможність системи управління ризиками виявляти, оцінювати та обмежувати ризики Банку.

5.2. Банк забезпечує впровадження та функціонування системи управління ризиками Банку відповідно до вимог Положення № 64 та вимог Положення № 65 щодо ризиків ВК/ФТ.

5.3. Система управління ризиками Банку ґрунтується на концепціях та параметрах, які схвалені НБУ в Положенні №64 (з урахуванням вимог Положення №65), регламентується відповідними актами внутрішнього регулювання Банку, зокрема Концепцією управління ризиками, яка визначає ключові аспекти управління ризиками Банку, в тому числі мету, межі застосування, сутність, принципи, стандарти управління ризиками, організаційні основи побудови процесу управління ризиками.

5.4. Система управління ризиками Банку забезпечує:

- оцінку зовнішніх факторів (зміна політичних, економічних умов; зміни, що пов'язані з окремим видом економічної діяльності; технологічні зміни тощо);
- оцінку внутрішніх факторів (складність організаційної структури Банку, специфіка діяльності Банку, рівень кваліфікації персоналу, організаційні зміни, впровадження нових продуктів тощо);
- оцінку ризиків, які підлягають кількісному виміру, та тих, що не підлягають кількісному виміру;
- визначення ризиків, які Банк не має змоги контролювати;
- контроль за співвідношенням витрат, пов'язаних з управлінням ризиками, та витрат, які ці ризики можуть спричинити.

5.5. Основні підходи щодо управління ризиками ВК/ФТ описуються у внутрішніх нормативних документах Банку сфери ПВК/ФТ.

5.6. Банк вносить зміни до системи управління ризиками в разі виникнення нових ризиків.

5.7. Служба внутрішнього аудиту Банку регулярно оцінює ефективність, комплексність та адекватність системи управління ризиками банку відповідно до вимог Положення № 311.

5.8. Критерії, що свідчать про впровадження та функціонування системи управління ризиками як компонента системи внутрішнього контролю банку:

5.8.1. Банк забезпечує створення та функціонування комплексної, ефективної та адекватної системи управління ризиками згідно з вимогами Положення № 64;

5.8.2. Банк на всіх організаційних рівнях (уключаючи Банк у цілому, підрозділи Банку, працівників Банку) виявляє, оцінює ризики, притаманні діяльності Банку, та визначає заходи щодо управління такими ризиками.

6. КОНТРОЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ

6.1. Банк здійснює контрольну діяльність шляхом виконання заходів з контролю з метою надання достатньої впевненості керівникам Банку щодо досягнення Банком цілей його діяльності.

6.2. Банк включає заходи з контролю в усі процеси Банку.

6.3. Банк установлює заходи з контролю, що відповідають таким критеріям:

6.3.1. **достовірність та своєчасність** – банківські операції та дії в межах інших процесів діяльності Банку відображаються в інформаційних та інших системах Банку коректно та своєчасно на кожному етапі здійснення/оброблення;

6.3.2. **повнота** – усі виконані банківські операції та дії в межах інших процесів діяльності Банку відображаються в інформаційних та інших системах Банку в повному обсязі;

6.3.3. **дійсність** – банківські операції та дії в межах інших процесів Банку є подіями, які фактично відбулися та виконані відповідно до встановлених у Банку процедур.

6.4. Банк забезпечує впровадження заходів з контролю на кожному зі своїх організаційних рівнів.

6.5. Банк ураховує під час розроблення та вдосконалення процедур та видів контролю щонайменше:

6.5.1. зміни в ринковому та регуляторному середовищі;

6.5.2. адекватність установлених процедур та видів контролю щодо кожного з суттєвих видів ризиків, притаманних діяльності Банку;

6.5.3. ефективність процедури та/або виду контролю в минулому;

6.5.4. можливість моніторингу процедури та/або виду контролю.

6.6. Банк застосовує заходи з контролю з метою:

6.6.1. **запобігання порушень** – шляхом запобігання недоліків/ невідповідностей/ порушень (уключаючи визначення правил авторизації операцій чи контролю за наданням доступу);

6.6.2. **виявлення порушень** – шляхом виявлення недоліків/ невідповідностей/ порушень (уключаючи подвійний або автоматизований контроль, самоконтроль /самооцінку);

6.6.3. **виправлення порушень** – шляхом виправлення недоліків/ невідповідностей/ порушень (уключаючи забезпечення автоматичної корекції помилок в інформаційних системах банку).

6.7. Банк здійснює та **визначає у внутрішньобанківських документах заходи з контролю**, здійснення яких передбачає щонайменше три етапи:

6.7.1. визначення процедур, видів контролю у внутрішньобанківських документах;

6.7.2. виконання функцій/процесів працівниками Банку, що включають визначені процедури, види контролю;

6.7.3. аналіз та контроль виконання функцій/процесів працівниками Банку.

6.8. Процедури контролю в Банку включають щонайменше контроль:

6.8.1. **що здійснюється керівниками Банку** та включає аналіз звітності, яка надається на регулярній основі або запитується згідно з окремо встановленими процедурами, про результати діяльності підрозділів Банку з метою аналізу відповідності цих результатів установленим цілям діяльності Банку;

6.8.2. **що здійснюється керівниками підрозділів** та включає аналіз звітів про результати діяльності відповідних підрозділів на щоденній/ щотижневій/ щомісячній основі;

6.8.3. **за наданням доступу**, що включає:

➤ обмеження доступу до матеріальних цінностей (готівки, цінних паперів у документарній формі),

➤ обмеження доступу до приміщень Банку,

➤ розподіл відповідальності за зберігання і використання цінностей,

➤ забезпечення охорони приміщень,

➤ проведення періодичних інвентаризацій,

➤ обмеження доступу до інформаційних систем, уключаючи санкціонування допуску до комп'ютерних програм та даних;

6.8.4. **за дотриманням установлених лімітів** на здійснення банківських операцій та інших угод, що виконується шляхом отримання відповідних звітів та/або звірвання з даними первинних документів, інформаційних та інших систем Банку;

6.8.5. **за наданням дозволів** та підтверджень на здійснення операцій, що включає встановлення порядку розподілу повноважень під час здійснення банківських операцій та виконання інших угод;

6.8.6. **за відповідністю відображення операцій**, що включає контроль за дотриманням порядку здійснення банківських операцій та виконанням інших угод, їх належним відображенням у бухгалтерському обліку, фінансовій та статистичній звітності, інформуванням керівників Банку відповідного рівня про виявлені порушення, помилки і недоліки.

6.9. Банк з урахуванням своєї організаційної структури, характеру діяльності, обсягів операцій, бізнес-моделі, профілю ризиків має право додатково визначати інші процедури контролю, що забезпечують досягнення цілей з внутрішнього контролю в Банку та цілей діяльності Банку в цілому.

6.10. Критерії, що свідчать про впровадження та здійснення контрольної діяльності як компонента системи внутрішнього контролю Банку, уключають таке:

6.10.1. Банк обрав та впровадив заходи з контролю, що забезпечують пом'якшення ризиків діяльності Банку до прийняттого рівня;

6.10.2. Банк забезпечує рівень контролю за вибором та використанням/застосуванням інформаційних систем та технологій, що використовуються Банком, на рівні, необхідному для забезпечення досягнення цілей його діяльності;

6.10.3. Банк визначив заходи з контролю у внутрішньобанківських документах, установив очікувані результати та порядок здійснення таких заходів.

7. ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ

7.1. Система внутрішнього контролю, як складова корпоративного управління та процес, впроваджений в усі процеси діяльності та корпоративного управління Банку має наступний вигляд:

7.2. Банк використовує концепцію ризик-орієнтованого підходу до системи внутрішнього контролю, який базується на визначенні та моніторингу рівня ризику, що прийнятний для банківських установ, передбачає передавання на всі рівні управління відповідальності за ідентифікацію ризику та їх оцінку.

7.3. Згідно з моделлю ризик-орієнтованого підходу, система внутрішнього контролю **включає в себе такі складові:**

- прийнятність рівня ризику, який забезпечується системами внутрішнього контролю, у тому числі невідповідності законодавству;
- за кожним виявленим фактом невідповідності здійснюється аналіз вразливості системи контролю, інформується керівництво;
- висновки підтверджуються результатами діяльності банківського бізнесу;
- план дій/заходів готують підрозділи, зацікавлені у зменшенні ризику;
- Служба комплаєнсу спільно з Службою управління ризиками готує підсумковий звіт щодо процедур контролю, у якому зазначаються основні проблеми, оцінка адекватності запропонованих дій, та здійснює щоквартальний контроль виконання плану дій/заходів.

7.4. Банк упроваджує процедури контролю СВК:

7.4.1. **організаційно шляхом:**

- розподілу в межах організаційної структури Банку повноважень, обов'язків та відповідальності щодо здійснення внутрішнього контролю між підрозділами, між керівниками та між працівниками Банку. Підпорядкованість, обов'язки, права та відповідальність працівників визначаються в посадових інструкціях;
- упровадження необхідних контрольних процедур, обмежень, що забезпечують ефективне функціонування системи внутрішнього контролю;
- опису в положеннях про підрозділи та посадових інструкціях керівників/працівників Банку контрольних функцій, що здійснюються кожним з них;
- проведення регулярного оцінювання ризиків Банку та заходів з контролю Банку;
- забезпечення інформаційної безпеки та організації належного обміну інформацією;
- проведення моніторингу ефективності системи внутрішнього контролю, уключаючи оцінку її ефективності шляхом проведення перевірок підрозділом внутрішнього аудиту;

7.4.2. **методологічно шляхом** опису системи внутрішнього контролю у внутрішньобанківських документах, уключаючи періодичність та строки виконання заходів з контролю, посадових осіб, на яких покладається контроль;

7.4.3. **технологічно шляхом** автоматизації процедур контролю в інформаційних системах Банку з урахуванням судження Банку щодо економічної доцільності автоматизації таких процедур.

7.5. Банк установлює відповідні заходи з контролю у випадку передавання на договірній основі іншим особам здійснення функцій банку на регулярній основі з метою оптимізації витрат і процесів у Банку.

7.6. **Функціонування системи внутрішнього контролю забезпечує:**

7.6.1. досягнення цілей діяльності Банку та забезпечення ефективної фінансово-господарської діяльності Банку,

7.6.2. чіткий розподіл обов'язків, повноважень та відповідальності між органами управління Банку, між його структурними підрозділами, між працівниками Банку з метою уникнення їх дублювання;

7.6.3. подвійний контроль, який полягає в дотриманні правила "двох рук" під час здійснення операцій Банку та відповідно до якого здійснення та облік операцій не може належати до повноважень однієї особи. За наявності відповідного програмного забезпечення з належними рівнями контролю окремі операції Банку можуть виконуватися від їх ініціювання до відображення в обліку та/або звітності однією особою за умови здійснення подальшого контролю за цими операціями;

7.6.4. проведення ретельного та всебічного аналізу операцій Банку до початку, а також після їх здійснення з метою запобігання несанкціонованих операцій або таких, що проводяться з порушенням вимог відповідного технологічного процесу;

7.6.5. організацію операційної діяльності Банку та облік операцій відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України;

7.6.6. виконання вимог щодо організації захисту інформації в САБ (система автоматизації Банку) Банку, програмно-технічних комплексах згідно з нормативно-правовими актами Національного банку України;

7.6.7. упровадження та функціонування системи управління інформаційною безпекою відповідно до стандартів з питань інформаційної безпеки;

7.6.8. захист від навмисних і ненавмисних дій персоналу;

7.6.9. підвищення кваліфікаційного рівня персоналу.

7.7. Банк розробляє та впроваджує внутрішні документи з питань організації системи внутрішнього контролю, в т.ч. в розрізі внутрішнього контролю за бізнес-процесами/продуктами/послугами/діяльністю/операціями, при цьому основоположні внутрішні документи підлягають затвердженню Наглядовою радою Банку, операційні – Правлінням Банку, що регламентується діючим положенням про внутрішні нормативні документи Банку. Внутрішні документи Банку, що регламентують діяльність Банку, мають відповідати законодавству України, в тому числі вимогам нормативно-правових актів НБУ.

7.7.1. Банк розробляє, затверджує та впроваджує внутрішньобанківські документи, що встановлюють цілі, яких планується досягти в результаті здійснення заходів з контролю, регламентують порядок здійснення заходів з контролю, та забезпечує їх відповідність поточній діяльності банку.

7.7.2. Внутрішньобанківські документи, що регламентують порядок здійснення заходів з контролю, містять:

7.7.2.1. установлену періодичність та терміни здійснення заходів з контролю;

7.7.2.2. процедуру здійснення відповідних коригуючих дій щодо виправлення виявлених недоліків;

7.7.2.3. відповідальний підрозділ/працівник Банку.

7.7.3. Правління Банку забезпечує розробку та затвердження внутрішніх нормативних документів для усіх бізнес-процесів/продуктів/послуг/діяльності/операцій Банку. Усі операції Банку мають проводитися лише за наявності відповідного дозволу керівництва (в т.ч. через впровадження внутрішніх нормативних документів). Свідченням того, що працівники отримали дозвіл на їх виконання, є затвержені керівництвом положення, технологічні карти/регламенти/інструкції/процедури по здійсненню бізнес-процесів/діяльності/операцій певного типу.

7.7.4. На здійснення операцій, що не визначені в правилах/процедурах Банку, керівництвом надаються окремі дозволи (накази, розпорядження тощо), або вводяться тимчасові правила/процедури, пілотні проекти до періоду розробки постійних внутрішніх нормативних документів Банку.

7.7.5. Банк у внутрішніх нормативних документах, що описують систему внутрішнього контролю, систему управління ризиками, бізнес-процеси/продукти/послуги/операції Банку та у технологічних картах/регламентах, передбачає розділи з описом внутрішнього контролю та/або контрольних процедур, відповідальних за процес контролю та періодичність проведення внутрішнього контролю, систему звітності та порядок складання заходів за результатами розгляду звітності та управлінських звітів.

7.7.6. Порядок проведення попереднього, поточного та інших видів внутрішнього контролю визначається самостійно структурними/відокремленими підрозділами Банку у внутрішніх нормативних документах Банку, в т.ч. при створенні нових продуктів/значних змінах в діяльності Банку.

7.7.7. Служба комплаєнсу, Служба управління ризиками та Служба фінансового моніторингу в межах СВК здійснює експертизу внутрішніх нормативних документів на предмет достатності/повноти та ефективності внутрішніх контролів, що запроваджуються в Банку при описі відповідного бізнес-процесу/продукту/операції/ діяльності Банку. При створенні нових продуктів/значних змінах в діяльності Банку, Служба фінансового моніторингу здійснює оцінки ризиків ВК/ФТ;

7.7.8. Служба комплаєнсу оцінює/підтверджує оцінки комплаєнс-ризиків, ризику конфлікту інтересів та внутрішніх контролів, що пом'якшують/мінімізують ідентифіковані ризики таких нових продуктів/значних змін в діяльності Банку. Опис ризиків та контролів/контрольних процедур є складовою частиною методологічного опису процесів/бізнес-процесів Банку. Опис ризиків і контролів ідентифікує вид ризику та вид внутрішнього контролю і є складовою частиною внутрішніх нормативних документів Банку.

7.7.9. Внутрішні документи Банку з процесів управління персоналом (положення про підрозділи/посадові інструкції, їх шаблони) містять процеси навчання персоналу основам та правилам побудови системи внутрішнього контролю, управління ризиками, в т.ч. комплаєнс, конфлікту інтересів, ризиків ВК/ФТ, ризиків інформаційної безпеки та ризиків інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ризик ІСТ).

7.8. Процедури внутрішнього контролю реалізуються працівниками Банку в межах своїх функціональних обов'язків, встановлених відповідними посадовими інструкціями, внутрішніми нормативними документами Банку, в тому числі цією Політикою. Перевірка їх дотримання та контроль за їх ефективністю здійснюються в межах повноважень суб'єктами СВК Банку.

7.9. Банк у своїх внутрішніх установчих, нормативних та організаційно-розпорядчих документах запроваджує процедури внутрішнього контролю, які передбачають:

7.9.1. звітування Наглядовій раді, Правлінню Банку та комітетам Банку. Керівники Банку відповідно до розподілу функціональних обов'язків постійно отримують і аналізують звіти про виконання поставлених цілей з метою визначення відповідності фактичних фінансових результатів запланованим показникам;

7.9.2. багаторівневий контроль за діяльністю Банку. Контроль керівників структурних підрозділів за виконанням працівниками своїх функціональних обов'язків; контроль Правління Банку за роботою (діяльністю) структурних/відокремлених підрозділів Банку; контроль Наглядової ради Банку за діяльністю Правління Банку, підрозділами контролю; Службою внутрішнього аудиту за діяльністю 1-ї та 2-ї лінії захисту СВК, здійснення підрозділами контролю моніторингу контрольних процедур на 2-й та 1-й лінії захисту.

7.9.3. відповідальність керівників та працівників Банку за належну організацію системи внутрішнього контролю та за неналежне виконання функцій/посадових обов'язків, пов'язаних з внутрішнім контролем,

7.9.4. перелік заходів (дій) Банку для забезпечення контролю за наявністю активів Банку, що включає періодичну інвентаризацію, подвійний контроль, обмежений доступ до активів;

7.9.5. перелік заходів та політик щодо контролю ризиків та управління ризиками Банку, дотримання лімітів ризиків та ризик-апетиту,

7.9.6. перелік заходів (дій) Банку для забезпечення контролю за доступами до САБ Банку, баз даних та програмного забезпечення, що включає розроблення процедур та порядку надання відповідних дозволів;

7.9.7. перелік заходів (дій) Банку для забезпечення контролю за доступом до інформації, що містить банківську таємницю, що включає розроблення процедур та порядку надання доступу;

7.9.8. перелік заходів (дій) Банку для забезпечення контролю за доступом працівників Банку до інформації та здійснення операцій Банку, що включає розроблення процедур та порядку надання доступу;

7.9.9. впровадження ефективного бухгалтерського контролю;

7.9.10. своєчасне, повне та достовірне відображення операцій у реєстрах бухгалтерського обліку (Банк відображає операції в облікових реєстрах у тому звітному періоді, у якому вони здійснені);

7.9.11. перелік заходів щодо контрольних процедур по закриттю місяця у відповідності до вимог внутрішньобанківських документів, в т.ч. нарахування забезпечення на оплату відпусток;

7.9.12. перелік заходів щодо ключових контрольних процедур другої лінії захисту за напрямками: бухгалтерський облік, статистична звітність, пруденційні нормативи;

7.9.13. перелік заходів (дій) Банку для забезпечення контролю за оформленням облікових документів працівниками, уповноваженими на це Головою Правління Банку або іншою уповноваженою особою Банку;

- 7.9.14. перевірку дотримання встановлених лімітів та обмежень, в т.ч. ризиків, повноважень тощо;
- 7.9.15. встановлення для суттєвих процесів/бізнес-процесів Банку посиленних контрольних процедур;
- 7.9.16. перевірку повноти, достовірності та своєчасності складання фінансової, статистичної, управлінської, податкової та іншої звітності;
- 7.9.17. перелік заходів (дій) Банку для забезпечення контролю за законодавством України про захист прав споживачів фінансових/платіжних послуг на ринках фінансових послуг та на платіжному ринку, за законодавством про захист прав споживачів обмежених платіжних послуг на платіжному ринку, за законодавством України щодо дотримання вимог щодо взаємодії із споживачами та іншими особами при врегулюванні простроченої заборгованості (вимог щодо етичної поведінки).
- 7.9.18. контроль Наглядової ради за усуненням Банком недоліків, виявлених Національним банком України та/або іншими органами державної влади й управління, які в межах компетенції здійснюють нагляд за діяльністю Банку; підрозділом внутрішнього аудиту та аудиторською фірмою, за результатами проведення зовнішнього аудиту;
- 7.9.19. забезпечення службами контролю та підрозділами Банку, що здійснюють попередній/поточний /подальший контроль, інформування керівників та ключових осіб про виявлені порушення, помилки та недоліки при здійсненні перевірок бізнес-процесів, дотримання порядку здійснення банківських операцій та проведення інших операцій;
- 7.9.20. доведення інформації про виявлені відхилення в СВК учасникам процесу (особливо тим, хто їх допустив) та Правлінню Банку;
- 7.9.21. забезпечення проінформованості керівників та інших працівників Банку про дисциплінарні санкції або інші дії, які застосовуватимуться до них у разі неприйнятної поведінки та/або порушення в діяльності Банку
- 7.9.22. постійне оцінювання адекватності та ефективності системи внутрішнього контролю.
- 7.10. Наглядова рада та Правління Банку впроваджують процедури внутрішнього контролю в усіх напрямках діяльності Банку, за усіма процесами та на усіх рівнях в т.ч. завдяки навчанню персоналу основам та правилам побудови системи внутрішнього контролю та управління ризиками, в т.ч. комплаєнс, інформаційної безпеки та ризиками ІСТ.
- 7.11. В Банку запроваджено систему управлінської інформації та систему звітування з внутрішнього контролю та управління ризиками.
- 7.12. Процеси контролю за функціонуванням системи внутрішнього контролю передбачають періодичний розгляд результатів внутрішнього контролю – управлінську звітність (не рідше 1 разу на квартал) керівництвом Банку – Правлінням та Наглядовою радою Банку (в т.ч. але не виключно про порушення цієї Політики і процедур системи внутрішнього контролю, про ефективність процедур контролю, про функціонування системи контролю за управлінням ризиками, за інформаційною безпекою і обміном інформацією, за дотриманням законодавства України та внутрішніх процедур Банку тощо).
- 7.13. Організація внутрішнього контролю передбачає подальший внутрішній контроль критичних бізнес-процесів та суттєвих операцій Банку (ключові контролю), що проводиться як децентралізовано власниками бізнес-процесів, так і підрозділами підтримки, Службою комплаєнсу, Службою управління ризиками, Службою фінансового моніторингу. Особливим видом контролю є перевірки Служби внутрішнього аудиту.
- 7.13.1. Результати внутрішнього контролю (поточного, подальшого) підрозділами, що здійснили перевірку, або встановили недоліки/виявлення внутрішнього контролю обов'язково надаються підрозділам 2-ї лінії захисту та керівникам Банку.
- Так про виявлені порушення, помилки та недоліки відповідальний за проведення поточного/подальшого контролю підрозділ обов'язково надає матеріали внутрішнього контролю на розгляд:
- члену Правління Банка – куратору підрозділу, що здійснив перевірку,
  - члену Правління Банка – куратору підрозділу, що допустив недолік/порушення,
  - керівнику підрозділу, що допустив недолік/порушення, для прийняття відповідних заходів та управлінських рішень по закриттю/виправленню недоліку/порушення, в т.ч. заходів, що унеможливають повтору таких недоліків/порушень в подальшому,
  - Головному бухгалтеру Банку, якщо недолік стосувався бухгалтерського контролю,
  - Підрозділам 2-ї лінії захисту (Службі комплаєнсу, Службі управління ризиками), в т.ч. методом включення інцидентів у відповідні бази даних подій/інцидентів ризиків Банку та для узагальнення матеріалів щодо ефективності процедур СВК.

7.13.2. Результати подальшого контролю, згідно Графіку ПВК, надаються Службі комплаєнсу, яка інформує Службу управління ризиками та щоквартально складає управлінську звітність Наглядовій раді/Правлінню, за результатами якої можуть прийматись відповідні управлінські рішення/плани заходів, щодо ефективності процедур СВК Банку. Контроль виконання таких рішень/планів заходів здійснює Служба комплаєнсу та Служба управління ризиками, в залежності від компетенцій.

7.13.3. У разі виявлення при здійсненні внутрішнього контролю особливих/ суттєвих/ резонансних порушень/подій/інцидентів, Служба комплаєнсу, Головний комплаєнс-менеджер та Служба управління ризиками, Головний ризик-менеджер приймають участь у службових розслідуваннях спільно з іншими підрозділами відповідно до внутрішніх процедур Банку.

7.13.4. Для перевірки якості проведення подальшого внутрішнього контролю (ПВК) Служба комплаєнсу та Служба управління ризиками, відповідно до повноважень щодо ризиків, має право, на власний розсуд, здійснити перевірку якості внутрішнього контролю по даних попередньо здійсненого внутрішнього контролю будь-якого підрозділу Банку та надати висновки і пропозиції Наглядовій раді та Правлінню Банку по ефективності проведення такого контролю при складанні періодичної управлінської звітності щодо СВК.

7.13.5. Підрозділ 2-ї лінії захисту забезпечують обов'язкову організацію повторних перевірок якості проведення подальших внутрішніх контролів структурних підрозділів у разі наявності у них систематичних порушень.

7.13.6. Якщо підрозділ 2-ї лінії захисту при здійсненні аналізу результатів ВК, оцінок СВК, наданих підрозділами Банку, виявляє, що протягом 3-х кварталів поспіль за тим чи іншим напрямком не встановлено недоліків, то він може здійснити контрольну перевірку таких контролів, при цьому застосувати зазначену підрозділом вибірку об'єктів перевірки. У разі встановлення порушень, які не були виявлені підрозділами, підрозділ контролю ініціює застосування до останніх заходів впливу.

7.13.7. Реагування на виявлення та висновки щодо ефективності процедур з контролю.

Служба комплаєнсу консолідує отримані від підрозділів Банку результати подальшого внутрішнього контролю, при цьому щоквартально складає Базу даних про порушення політики та процедур СВК / виявлень недоліків внутрішнього контролю.

7.13.8. За результатами аналізу звітності по ПВК Служба комплаєнсу визначає види ризиків, що були реалізовані та виявлені ПВК та надає інформацію Службі управління ризиків, Управлінню інформаційної безпеки, Службі фінансового моніторингу, іншим підрозділам для заповнення баз даних інцидентів/порушень по системі Банку за необхідності. Інциденти комплаєнс-ризиків, ризику конфлікту інтересів до баз даних таких інцидентів Служба комплаєнсу вносить самостійно.

7.13.9. У разі виявлення суттєвих порушень щодо організації процедур з контролю за результатами квартальної звітності по СВК, отриманої від підрозділів, Служба комплаєнсу та Служба управління ризиками пропонує підрозділу – власнику бізнес-процесу розробити План заходів за результатами подальшого внутрішнього контролю (Додаток 3). При цьому суттєвість порушень визначається в залежності від виду реалізованого ризику, що був виявлений внутрішнім контролем та визначений відповідними внутрішніми нормативними документами, які регламентують процеси управління такими ризиками.

При необхідності Служба комплаєнсу та Служба управління ризиками самостійно готує проєкт Плану заходів по усуненню виявлених порушень і недоліків для надання Правлінню Банку.

7.13.10. Плани заходів також можуть складатись по процедурах управління ризиками, які були встановлені системою внутрішнього контролю. Так, при аналізі виявлень реалізованих ризиків, які були внесені до відповідних баз даних подій/інцидентів за результатами внутрішнього контролю, з врахуванням суттєвості ризику, їх концентрації та при наявності причин реалізації ризику пов'язаного з недоліками системи внутрішнього контролю, підрозділи – власники процесу складають відповідні плани заходів/коригуючі та попереджувальні дії для удосконалення процедур системи внутрішнього контролю.

7.13.11. Плани заходів за результатами внутрішнього контролю:

- готуються відповідальними структурними підрозділами Банку протягом 10-и робочих днів з дати подання пропозицій підрозділу 2-ї лінії захисту СВК,
- готуються відповідальними структурними підрозділами Банку самостійно протягом 10 робочих днів з дати виявлення суттєвого порушення,
- погоджуються підрозділом 2-ї лінії захисту/ в залежності від повноважень,
- затверджуються, як правило, Правлінням Банку або Наглядовою радою Банку,

➤ доводяться до відповідальних виконавців, Службі фінансового моніторингу, членів Правління, Головному бухгалтеру, кураторів підрозділів, що визначені виконавцями прийнятих заходів і Служби комплаєнсу, Служби управління ризиками.

Наглядова рада Банку при розгляді управлінської звітності щодо системи внутрішнього контролю приймає управлінські рішення, в т.ч. може затверджувати Плани заходів за результатами внутрішнього контролю.

7.13.12. Служба комплаєнсу спільно зі Службою управління ризиками **готує щоквартальний Звіт про порушення політики і процедур системи внутрішнього контролю** та ефективність процедур з контролю системи внутрішнього контролю, в т. ч. про основні виявлення подальшого внутрішнього контролю Правління Банку та Наглядовій раді Банку, копія звіту надається Службі внутрішнього аудиту, із зазначенням виявлених порушень, причин виявлення та прийнятих заходів по виправленню та упередженню в подальшому подібних порушень.

7.13.13. Звіти про виконання планів заходів за матеріалами внутрішнього контролю надаються структурними підрозділами до Служби комплаєнсу до 10-го числа місяця, наступного за звітним кварталом (Додаток 4).

7.13.14. Служба комплаєнсу надає щоквартально узагальнюючий звіт Правління Банку та Наглядовій раді Банку про виконання Планів заходів за матеріалами внутрішнього контролю (Додаток 2), копія звіту надається Службі управління ризиками, Службі внутрішнього аудиту.

7.13.15. Форми звітності щодо СВК можуть змінюватись підрозділами 2-ї лінії захисту, в т.ч. у зв'язку з автоматизацією процесів, без внесення змін до цієї Політики, з забезпеченням надання керівникам Банку основної інформації по СВК, передбачених вимогами Політики та додатками до цієї Політики.

7.13.16. Служба комплаєнсу для забезпечення побудови ефективної системи внутрішнього контролю моніторить виконання заходів по рекомендаціях/зобов'язаннях/вимогах попередньо здійснених перевірок Банку контролюючими/регулюючими органами, в т.ч. але не виключно НБУ, ДПСУ, НКЦПФР, ФГВФО. Перевірки порушень ризиків – кредитного, ліквідності, процентного банківської книги, ринкового, операційного, інформаційної безпеки, ризиків ІСТ здійснює Служба управління ризиками, ризиків ВК/ФТ – Служба фінансового моніторингу, з наданням інформації Службі комплаєнсу. Моніторинг та перевірки можуть бути здійснені у будь-якому підрозділі/комітеті Правління Банку. За результатами моніторингу Служба комплаєнсу складає періодичну управлінську звітність (висновки і пропозиції) керівництву Банку та надає її у складі звітності по комплаєнс-ризикі.

8. РІВНІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ

8.1. В Банку впроваджена трирівнева система внутрішнього контролю:

1 рівень – ПОПЕРЕДНІЙ КОНТРОЛЬ – передую виконанню дії або операції.

2 рівень – ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ – здійснюється під час виконання дії або операції Банку та включає в себе контроль за дотриманням законодавчих актів, внутрішніх документів Банку щодо здійснення цих операцій, дотримання лімітів, коректності внесення даних до програмного забезпечення Банку, порядку прийняття рішення про їх здійснення, контроль за повним, своєчасним і достовірним відображенням операцій в бухгалтерському обліку та звітності, контроль за збереженням майна Банку.

3 рівень – ПОДАЛЬШИЙ КОНТРОЛЬ, який проводиться Службою комплаєнсу, Службою управління ризиками, Головним бухгалтером, керівниками або відповідальними працівниками підрозділів Банку після здійснення операцій Банку та полягає в перевірці обґрунтованості і правильності здійснення операцій, відповідності документів установленим формам і вимогам щодо їх оформлення, відповідності виконуваних працівниками обов'язків їх посадовим інструкціям, виявленні причин порушень і недоліків та визначенні заходів щодо їх усунення, контроль за виконанням планових показників діяльності, визначених у стратегії розвитку Банку, його бізнес-планах та бюджеті, перевірці повноти і достовірності даних фінансової, статистичної, управлінської, податкової та іншої звітності, сформованої Банком.

Особливим видом подальшого контролю є контроль внутрішнього аудиту – проведення аудиту Службою внутрішнього аудиту для незалежної оцінки та контролю ефективності системи внутрішнього контролю, впровадженої системи управління та контролю банківських ризиків.

8.2. Система внутрішнього контролю Банку може включати такі види контролів:

8.2.1. залежно від моменту здійснення контролю:

- **попередній** – передує виконанню дії або операції;
- **поточний** – здійснюється під час виконання дії або операції;
- **подальший** – здійснюється після виконання дії або операцій та спрямований на виявлення недоліків, виправлення допущених помилок.

Банк забезпечує послідовне поєднання попереднього, поточного і подальшого контролів з метою підвищення дієвості та ефективності контролю;

8.2.2. залежно від призначення контролю:

- **превентивний** – спрямований на попередження помилок/порушень та ризиків до їх настання;
- **виявляючий** – спрямований на виявлення помилки/порушення, ризиків, що вже сталися;
- **коригуючий** – спрямований на уникнення/пом'якшення/усунення виявлених недоліків реалізованих ризиків та їх кореневих причин;

8.2.3. залежно від суб'єкта контролю:

- **самостійний контроль** – здійснюється працівником самостійно;
- **подвійний контроль** – здійснюється двома (або більше) працівниками (правило «двох рук»);
- **колегіальний контроль** – здійснюється колегіальним органом;
- **автоматизований контроль** – здійснюється автоматизованою системою;

8.2.4. залежно від періодичності здійснення:

- **функціональний (постійний)** – проводиться на регулярній основі;
- **періодичний** – проводиться згідно з установленою у внутрішньобанківських документах періодичністю;

8.2.5. залежно від обсягів контролю:

- **повний** – охоплює весь обсяг відповідного процесу Банку;
- **портфельний** – проводиться за групами функцій, операцій, договорів;
- **вибірковий** – проводиться за окремими відібраними елементами відповідного процесу Банку.

8.2.6. залежно від напрямку контролю:

- **контроль корпоративного рівня;**
- **контроль на рівні процесів/бізнес-процесів;**
- **бухгалтерський контроль.**

8.3. Банк визначає та використовує всі вищенаведені види контролів, в т.ч. наступні види та типи внутрішнього контролю:

Тип контролю	Вид контролю	Підрозділи
Функціональний (постійний)	Поточний (операційна підпорядкованість, поточний бухгалтерський контроль)	Підрозділи 1-ї лінії захисту
Функціональний (постійний), Періодичний	Попередній, Поточний, Подальший	
Функціональний (постійний), Періодичний	Попередній, Поточний, Подальший	Підрозділи 2-ї лінії захисту сфери СВК та сфери ПВК/ФТ
Періодичний	Подальший	Підрозділ 3-ї лінії захисту

Банк забезпечує проведення процедур внутрішнього контролю за поточною діяльністю щодня.

Інші види контролю визначаються внутрішніми нормативними документами Банку.

8.4. ПОПЕРЕДНІЙ КОНТРОЛЬ

Попередній контроль (превентивний), який проводиться до фактичного здійснення операцій Банку, має в першу чергу забезпечувати запобігання суттєвих помилок, та забезпечується в таких частинах:

8.4.1. **підбору персоналу** – шляхом ретельного аналізу ділових і професійних якостей кандидатів на вакантні посади, підвищення професійного рівня і кваліфікації працівників, дотримання кваліфікаційних вимог до посад відповідно до законодавства та нормативно-правових актів НБУ;

8.4.2. **залучення і розміщення грошових коштів** – шляхом попереднього аналізу ризиковості та ефективності операцій Банку, визначення оптимальних засобів і методів для їх виконання з метою уникнення або мінімізації можливих втрат та ризиків;

8.4.3. **матеріальних ресурсів** – шляхом аналізу якості та рівня забезпеченості Банку необхідними технічними засобами, обладнанням, системами автоматизації банківської діяльності з використанням сучасних інформаційних технологій, що відповідають обсягу та складності здійснюваних ним операцій;

8.4.4. **вибору постачальників товарів, робіт та послуг, аутсорсерів** – шляхом ретельного аналізу ділової репутації та рівня професіоналізму їх працівників, дотримання принципу диверсифікації під час вибору постачальників та недопущення концентрації обсягів замовлень на адресу одного постачальника;

8.4.5. **розробка та впровадження нових продуктів** – шляхом попереднього аналізу ризиковості та ефективності продукту/послуги, що планується запровадити, аналізу достатності контрольних процедур;

8.4.6. **здійснення аналізу значних змін в діяльності Банку** – шляхом попереднього аналізу ризиковості та ефективності значних змін в діяльності, аналізу ризиків та відповідності законодавству, профілю ризиків, ризик-апетиту;

8.4.7. розподіл повноважень;

8.4.8. авторизація;

8.4.9. регулярна оптимізація процесів/бізнес-процесів з забезпеченням відсутності дублювання чи «випадання» функцій, забезпечення безперервності процесів аналізу розподілу функцій.

8.4.10. Попередній контроль здійснюється згідно вимог організаційно-розпорядчих та внутрішніх нормативних документів Банку, що затверджуються Наглядовою радою, Правлінням, їх комітетами та/або рішеннями Наглядової ради, Правління, Голови Правління Банку.

8.4.11. Попередній контроль здійснюється працівниками Банку, задіяними в процесах управління персоналом, банківської безпеки, юридичного супроводу, управління ризиками, процесах планування, бюджетування, процесів контролю, комплаєнс, розробки нового або актуалізації/вдосконалення існуючого бізнес-процесу та/або продукту/послуги, встановлення лімітів тощо.

8.4.12. **Мета попереднього контролю** – забезпечення впровадження та регламентації заходів внутрішнього контролю, які будуть виконуватись в процесі корпоративного управління та життєвого циклу бізнес-процесу Банку та/або продукту/послуги.

8.4.13. Попередній контроль (реалізація попереднього контролю) здійснюється шляхом:

8.4.13.1. розподілу обов'язків між ініціаторами, виконавцями в процесі впровадження/створення/актуалізації бізнес-процесу та/або продукту/послуги;

8.4.13.2. аналізу посадових інструкцій на погодженість, відсутність суперечностей і дублювання, пропорційність прав і відповідальності виконавця;

8.4.13.3. до процедур попереднього корпоративного контролю Банк відносить Стратегію, Принципи корпоративного управління, Кодекс корпоративної етики, Кадрову політику, Політики з винагород, Облікову політику, створення необхідної атмосфери «**tone at the top**»;

8.4.13.4. встановлення правил поточного контролю (в т.ч. встановлення лімітів повноважень та лімітів операцій);

8.4.13.5. впровадження ефективної системи управління інформаційною безпекою, в т.ч. затвердження правил/процедур наявності чи обмеження доступу до інформаційних ресурсів працівників Банку;

8.4.13.6. тестування процедур автоматизованого контролю;

8.4.13.7. контролю дотримання норм законодавства України, нормативно-правових актів НБУ, внутрішніх процедур Банку.

8.4.14. Попередній контроль регламентуватиме правильність здійснення поточного контролю, правила проведення якого будуть міститись в затверджених внутрішніх нормативних документах по бізнес-процесу, банківському продукту/послугі.

8.4.15. Відповідальним за встановлення правил/порядку проведення попереднього контролю/контрольних процедур є Правління Банку за поданням працівників структурних підрозділів Банку, які приймають участь у впровадженні, створенні/погодженні/актуалізації бізнес-процесів та/або продуктів/послуг.

8.5. ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ.

8.5.1. Поточний контроль (ідентифікуючий) здійснюється постійно кожним працівником на основі поточних процедур виконання етапів процесів /бізнес-процесів.

8.5.2. Поточний контроль здійснюється на рівні кожної ініційованої операції або задачі чи функції, що виконується, як працівником, який є виконавцем операції, так і працівником іншого підрозділу, який є наступним учасником або контролером операції на наступному етапі бізнес-процесу.

8.5.3. Існують такі типи поточного контролю:

➤ самоконтроль (діяльність щодо попередження, виявлення та корегування проблем та помилок проводиться працівником-виконавцем з його ініціативи);

➤ подвійний контроль (дотримання правила «двох рук», контроль з боку іншого працівника, який є виконавцем наступного/іншого етапу процесу, що закріплено у ВНД банку та посадових інструкціях);

➤ автоматизований контроль (контроль виконується програмним забезпеченням самостійно за допомогою вбудованого в неї алгоритму);

➤ додатковий контроль (Підрозділи Банку самостійно визначають перелік операцій, які за своєю специфікою і ступенем можливого ризику потребують додаткового контролю (рух грошових коштів у касі, нарахування процентів тощо). Додатковий контроль може впроваджуватися у разі виявлення операційних втрат за результатами стрес-тестування ризиків тощо).

8.5.4. Мета поточного контролю – правильне виконання процесів, завдань та функцій закріплених за підрозділом чи працівником.

8.5.5. Цілі поточного контролю досягаються за допомогою:

8.5.5.1. поточної перевірки/самоперевірки при здійсненні бізнес-процесу, виконанні операції, задач, функцій;

8.5.5.2. визначення причин та наслідків виявлених порушень та/або помилок;

8.5.5.3. своєчасного виправлення помилок і порушень;

8.5.5.4. інформування підрозділів 2-ї лінії захисту про виявлені та/або виправлені помилки, порушення, про порушення індикаторів ризиків, їх причини та наслідки для недопущення повторення аналогічних помилок в інших підрозділах, процесах у майбутньому або зменшення їх кількості, в т.ч. через надання звітності;

8.5.5.5. ідентифікації, аналізу, врегулювання ситуацій конфлікту інтересів, а також інформування Служби комплаєнсу про такі випадки;

8.5.5.6. інформування Служби комплаєнсу про випадки порушення норм законодавства та інших обов'язкових вимог, внутрішніх процедур Банку;

8.5.5.7. інформування Служби управління ризиків про випадки подій/інцидентів ризиків.

8.5.6. Поточний контроль здійснюється на постійній основі.

8.5.7. Відповідальні за здійснення поточного контролю – всі працівники Банку за процесами, де вони є учасниками, відповідно до закріплених повноважень у посадових інструкціях, положеннях про структурні/відокремлені підрозділи, технологічних картах/регламентах та положень про відповідні бізнес-процеси/операції.

8.5.8. Поточний контроль забезпечує правильне/безпомилкове виконання завдань всіма працівниками та підрозділами/органами Банку, що залучені до проведення операції/виконання функціональних обов'язків, а також забезпечує оперативну перевірку відповідності операцій вимогам внутрішніх процедур, законодавства України та нормативно-правових актів НБУ, своєчасне виявлення та виправлення помилок.

8.5.9. Реалізація поточного контролю здійснюється за допомогою:

8.5.9.1. перевірки правильності виконання операцій/завдань окремими підрозділами/органами/працівниками при консолідації результатів;

8.5.9.2. перевірки правильності використання наданих дозволів/прав;

8.5.9.3. перевірки ризиків даних, цілісності внесення змін та їх розповсюдження,

8.5.9.4. підтвердження правильного виконання вимог законодавства України, нормативно-правових актів, внутрішніх процедур Банку та інших обов'язкових вимог;

8.5.9.5. перевірки правильності врегулювання ситуацій конфлікту інтересів;

8.5.9.6. моніторингу ключових індикаторів ризику, встановлених із метою контролю за досягненням цілей підрозділу/процесу/Банку в цілому;

8.5.9.7. перевірки виконання встановлених затверджених лімітів, обмежень, умов, які застосовуються до операцій, процесів, продуктів/послуг;

8.5.9.8. перевірки дотримання бюджетних показників;

8.5.9.9. перевірки правильності складання управлінської звітності;

8.5.9.10. визначення причин виявлених порушень і причин неефективності попереднього контролю;

8.5.9.11. проведення опитування серед виконавців про досконалість попереднього та поточного контролю.

8.5.10. **Бухгалтерський контроль** дає змогу упевнитися, що:

8.5.10.1. операції проводяться за дозволом керівника Банку або уповноваженої ним особи;

8.5.10.2. операції відображаються згідно з вимогами Облікової політики Банку;

8.5.10.3. система аналітичного обліку дає змогу відстежувати використання ресурсів і рух активів Банку;

8.5.10.4. розпорядження активами та відображення операцій у бухгалтерському обліку здійснюються лише в межах наданих повноважень;

8.5.10.5. виявлені недоліки усуваються належним чином;

8.5.10.6. інвентаризація активів та зобов'язань проводиться з певною регулярністю;

8.5.10.7. дотримуються вимоги нормативно-правових актів Національного банку України з питань бухгалтерського обліку;

8.5.10.8. забезпечується:

➤ відображення в бухгалтерському обліку всіх операцій, здійснених протягом операційного дня Банку;

➤ наявність бухгалтерської документації, що забезпечується шляхом звіряння записів в облікових регістрах з обліковими документами, перевіряння та дотримання арифметичної точності записів, підбиття підсумків бухгалтерських записів, повідомлення про помилки і розбіжності;

➤ регулярне та своєчасне порівняння (вивіряння) записів у регістрах бухгалтерського обліку з первинними документами та/або відповідними активами;

➤ повнота, достовірність, своєчасність складання та подання фінансової, статистичної, управлінської, податкової та іншої звітності.

8.5.11. Поточний бухгалтерський контроль здійснюється в момент проведення (підтвердження) операції, передбачає перевірку відповідності операцій вимогам нормативно-правових актів НБУ та забезпечується шляхом перевірки:

8.5.11.1. наявності первинних (облікових) документів, дозволів, лімітів на здійснення операцій;

8.5.11.2. відповідності підписів та повноважень осіб, які підписали первинні (облікові) документи, зразкам підписів та/або інформації щодо повноважень уповноважених осіб Банку. Достовірність підписів на первинних (облікових) електронних документах перевіряється відповідно до процедур, передбачених у програмно-технічних комплексах автоматизації банківських операцій;

8.5.11.3. правильності складання облікових документів та відповідності заповнення реквізитів облікових документів вимогам нормативно-правових актів Національного банку України;

8.5.11.4. відповідності операції, що виконується, вимогам укладеного договору та внутрішнім правилам/процедурам;

8.5.11.5. коректності вводу даних у програмно-технічні комплекси автоматизації банківських операцій;

8.5.11.6. наявності на відповідних клієнтських рахунках коштів для здійснення операції;

8.5.11.7. правильності відображення операції на рахунках бухгалтерського обліку.

8.5.12. Кожна операція під час її відображення в бухгалтерському обліку контролюється не менше ніж на двох рівнях бухгалтерського контролю різними відповідальними виконавцями.

8.5.13. Головний бухгалтер залежно від обсягу операцій у Банку визначає працівників, які залучаються до здійснення бухгалтерського контролю та перевірок. Поточний контроль за операціями здійснює працівник підрозділу бухгалтерського обліку, працівників підрозділів підтримки Банку шляхом виконання дій, визначених для попереднього бухгалтерського контролю.

8.5.14. Відповідальні за організацію поточного контролю – Керівники структурних підрозділів Банку та куратори відповідних підрозділів – члени Правління, Головний бухгалтер.

8.6. ПОДАЛЬШИЙ КОНТРОЛЬ.

8.6.1. Подальший контроль (ідентифікуючий) проводиться після здійснення операцій Банку та полягає в перевірці обґрунтованості і правильності здійснення операцій, відповідності документів установленим формам і вимогам щодо їх оформлення, відповідності виконуваних працівниками обов'язків їх посадовим інструкціям, виявленні причин порушень і недоліків та визначенні заходів щодо їх усунення, контролю за виконанням планових показників діяльності, визначених у стратегії розвитку Банку, його бізнес-планах та бюджеті, перевірці повноти і достовірності даних фінансової, статистичної, управлінської, податкової та іншої звітності, сформованої Банком.

8.6.2. Подальший контроль здійснюється на періодичній основі, а також при виконанні підрозділами/колегіальними органами своїх функціональних обов'язків (наприклад, при складанні звітності). Подальший контроль здійснюється для забезпечення систематичної перевірки стану організації діяльності Банку, правильності реєстрації, належного проведення та оформлення виконаних операцій, дотримання порядку звіряння аналітичного обліку із синтетичним та формування первинних документів, виконанням планів, Стратегії, бюджету тощо.

8.6.3. Подальшим контролем передбачається систематичне проведення перевірки стану управління ризиками Банку, в т.ч. ризиків ВК/ФТ, фінансово-господарської діяльності Банку, в т.ч. фінансової звітності, розкриття інформації, облікової роботи, виявлення порушень, аналіз причин, корегування ефективності та оперативності документообігу, проведення інвентаризацій, розподіл повноважень при первинному обліку і контролі, перевірка посадових інструкцій на погодженість, відсутність суперечностей і дублювання, пропорційність прав і відповідальності виконавця тощо.

8.6.4. **Мета подальшого контролю** – якість та правильність здійснення працівниками Банку поточних операцій, організації ведення бізнес-процесів та/або виконання задач/функціональних обов'язків/завдань, дотримання стратегічних, комплаєнс та інформаційних цілей тощо.

8.6.5. **Мета бухгалтерського контролю:**

- 1) забезпечення систематичної перевірки стану бухгалтерського обліку;
- 2) виявлення систематичних і типових помилок та правильного відображення операцій на рахунках бухгалтерського обліку;
- 3) належне оформлення виконаних операцій;
- 4) дотримання порядку звіряння аналітичного обліку з синтетичним, формування облікових документів, проведення інвентаризацій, розподілу повноважень під час виконання облікових операцій;
- 5) перевірки стану виправлення/усунення помилок та врахування зауважень і пропозицій за результатами перевірок.

За результатами бухгалтерського контролю з'ясовуються причини порушень правил здійснення операцій, ведення бухгалтерського обліку, забезпечується вжиття заходів щодо їх усунення та опрацьовуються механізми недопущення аналогічних помилок надалі.

8.6.6. Основне завдання подальшого контролю – виявлення помилок/інцидентів, які не були виявлені при здійсненні попереднього та поточного контролю.

8.6.7. Відповідальні за здійснення та організацію подальшого контролю – керівники підрозділів Банку, куратори напрямків діяльності (члени Правління, Головний бухгалтер) відповідно до визначених у Графіках ПВК та внутрішніх нормативних та організаційно-розпорядних документах повноважень та обов'язків.

8.6.8. Подальший контроль включає в себе, крім іншого:

➤ **Функціональні перевірки** – регулярні перевірки бізнес-процесів/операцій/фактів/аналізу документів, які регламентують послідовність виконання операцій процесу, результативності виконання поставлених завдань;

➤ **Спеціальні перевірки** – позапланові перевірки, які пов'язані з поточною діяльністю Банку та виконуються в разі необхідності;

➤ **Службові розслідування** – стосуються особливих/ суттєвих/ резонансних порушень/ подій/ інцидентів;

➤ **Повторні перевірки** – перевірки підтвердження виконання раніше прийнятих рекомендацій;

➤ **Внутрішній аудит** – планові та позапланові перевірки Служби внутрішнього аудиту.

8.6.9. Подальший контроль здійснюється працівниками підрозділів відповідно до покладених на них функціональних обов'язків, в т.ч. відповідним Графіком ПВК.

8.6.10. Банк може складати плани, Графіки подальшого внутрішнього контролю (далі – Графік ПВК), що розробляється спільно структурними підрозділами Банку, Службою комплаєнсу та Службою управління ризиками та, як правило, до якого включають ключові контролі за критичними процесами. Графік ПВК затверджується Правлінням Банку та Наглядовою радою в залежності від повноважень та підпорядкованих підрозділів.

8.6.11. Служба комплаєнсу та Служба управління ризиків Банку розробляють систему контрольних механізмів (політики, положення, методики тощо) щодо управління ризиками та управління системою внутрішнього контролю, по ризиках ВК/ФТ – Служба фінансового моніторингу.

8.6.12. Служба комплаєнсу надає пропозиції структурним підрозділам та керівництву Банку щодо процесів, в яких необхідне введення процедур подальшого контролю.

8.7. КОНТРОЛЬ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

8.7.1. Контроль внутрішнього аудиту спрямований на оцінку ефективності системи внутрішнього контролю Банку.

8.7.2. Служба внутрішнього аудиту відповідальна за здійснення оцінки ефективності системи внутрішнього контролю Банку за результатами аудиту, відповідно до планів роботи Служби внутрішнього аудиту.

8.7.3. Служба внутрішнього аудиту оцінює ефективність організації корпоративного управління в Банку, системи внутрішнього контролю, у тому числі системи управління ризиками, та їх відповідність розміру Банку, складності, обсягам, видам, характеру здійснюваних Банком операцій, організаційній структурі та профілю ризику Банку з урахуванням діяльності банківської групи, до складу якої входить Банк.

8.7.4. Мета контролю внутрішнього аудиту:

- перевірити наявність та оцінити ефективність системи внутрішнього контролю Банку;
- перевірити наявність та оцінити ефективність системи управління ризиками, відповідність цих систем видам та обсягам здійснюваних Банком операцій;
- перевірка стану дотримання керівниками та працівниками Банку вимог законодавства і внутрішніх положень Банку, затверджених Наглядовою радою Банку;
- перевірити правильність ведення і достовірність бухгалтерського обліку та фінансової звітності;
- здійснення оцінок:
  - ✓ стану дії механізмів внутрішнього контролю за бухгалтерським обліком і своєчасністю визнання витрат; дотримання нормативних вимог/процедур закриття місяця; формування файлів статистичної звітності; оприлюднення тематичної інформації на сайті Банку;
  - ✓ концентрації пасивів і стійкість (виконання) бізнес-моделі;
  - ✓ достатності контролю виконання вимог Національного банку України та виправлення недоліків, викладених у Довідках про результати безвизного нагляду;
- перевірити фінансово-господарську діяльність Банку;
- перевірити стан виконання посадових обов'язків працівниками Банку;
- виявити та перевірити випадки перевищення повноважень посадовими особами Банку і виникнення конфлікту інтересів у Банку;
- перевірити достовірність та вчасність надання інформації органам державної влади та управління, які в межах компетенції здійснюють нагляд за діяльністю Банку.

9. КОНТРОЛЬ ЗА ІНФОРМАЦІЙНОЮ БЕЗПЕКОЮ ТА ОБМІНОМ ІНФОРМАЦІЄЮ

9.1. Банк забезпечує контроль за інформаційними потоками та комунікаціями (обміном інформацією) для підтримки інших компонентів системи внутрішнього контролю з метою:

9.1.1. надання та отримання якісної інформації внутрішніми та зовнішніми користувачами з метою прийняття обґрунтованих суджень, своєчасних та адекватних управлінських рішень;

9.1.2. створення та функціонування інформаційних систем, що забезпечують здійснення внутрішніх та зовнішніх комунікацій Банку.

9.2. Порядок управління інформаційною безпекою регламентується актами внутрішнього регулювання Банку, розробленими відповідно до вимог законодавства, зокрема стандартів з управління інформаційною безпекою в банківській системі України.

9.3. Керівник Банку має забезпечити контроль за надійним та безперервним функціонуванням інформаційного забезпечення та виконанням вимог інформаційної безпеки. Заходи контролю за інформаційним забезпеченням Банку мають передбачати перевіряння:

9.3.1. відповідності інформаційного забезпечення Банку вимогам нормативно-правових актів Національного банку України;

9.3.2. виконання вимог розробників систем автоматизації банківської діяльності щодо технічного та технологічного забезпечення;

9.3.3. виконання розробниками систем автоматизації банківської діяльності вимог законодавства України та нормативно-правових актів Національного банку України щодо технологічного забезпечення бухгалтерського обліку операцій банку;

9.3.4. виконання вимог щодо організації заходів безпеки інформації згідно із нормативно-правовими актами Національного банку України та вимогами розробників систем захисту інформації.

9.4. Банк здійснює контроль за обміном інформацією шляхом:

- забезпечення адекватної, усебічної, цілісної, надійної, доступної, конфіденційної та

своєчасної внутрішньої фінансової, операційної та статистичної інформації, інформації про дотримання вимог законодавства України, внутрішніх документів Банку, ринкової інформації, необхідної для прийняття рішень і виконання службових обов'язків;

➤ установлення порядку доведення інформації, обміну інформацією, який би забезпечував повне розуміння та дотримання працівниками Банку внутрішніх політик та процедур.

9.5. Форма надання інформації залежить від її напрямку, потреб та вимог користувачів (органів управління Банку, структурних, відокремлених підрозділів, працівників Банку, наглядових органів, акціонерів Банку та клієнтів).

9.6. Критерії, що свідчать про використання Банком якісної інформації та належне функціонування системи комунікацій Банку включають таке:

9.6.1. Банк здійснює контроль за якістю інформації, що надається, отримується, генерується, використовується;

9.6.2. Банк забезпечує передавання на всі свої організаційні рівні інформації щодо його діяльності, включаючи інформацію щодо цілей та обов'язків керівників та працівників Банку з внутрішнього контролю;

9.6.3. Банк здійснює комунікацію із зовнішніми користувачами з питань діяльності Банку.

10. СИСТЕМИ МОНІТОРИНГУ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ, УПРАВЛІНСЬКОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА ЗВІТУВАННЯ

10.1. Банк здійснює моніторинг ефективності системи внутрішнього контролю (далі – моніторинг системи внутрішнього контролю) відповідно до вимог цієї Політики, внутрішньобанківських документів з метою:

10.1.1. оцінки якості роботи системи внутрішнього контролю у визначений період часу;

10.1.2. визначення здатності системи внутрішнього контролю забезпечити досягнення цілей діяльності Банку, включаючи визначення імовірності виникнення та оцінку суттєвості потенційно можливих недоліків системи внутрішнього контролю, що можуть спричинити негативний вплив на досягнення цілей Банку;

10.1.3. розроблення заходів, спрямованих на мінімізацію негативного впливу з метою вдосконалення системи внутрішнього контролю.

10.2. Банк обирає види заходів з моніторингу системи внутрішнього контролю, включаючи моніторинг ефективності процедур з контролю та оцінку ефективності системи внутрішнього контролю Банку, як комбінацію поточних та періодичних заходів з моніторингу з урахуванням установлених цілей діяльності Банку, характеру, обсягу та складності його операцій, кількості та складності видів контролю, ймовірності виникнення недоліків, а також кваліфікації та досвіду працівників Банку.

Відповідальність за проведення таких заходів у межах визначених Банком повноважень несуть:

1) керівники підрозділів 2-ї лінії захисту Банку (Головний ризик-менеджер, Головний комплаєнс-менеджер) – за моніторинг ефективності процедур контролю на першій лінії захисту в межах виконання функцій незалежного контролю другої лінії захисту;

2) керівник Служби внутрішнього аудиту (3-ї лінії захисту Банку) – за оцінку ефективності системи внутрішнього контролю банку в цілому.

10.3. **НАГЛЯДОВА РАДА БАНКУ** забезпечує регулярний,

➤ не рідше ніж один раз на квартал, контроль за ефективністю процедур з контролю СВК на першій лінії захисту;

➤ не рідше 1-го разу на рік – контроль за оцінкою ефективності системи внутрішнього контролю.

10.4. **ПРАВЛІННЯ БАНКУ:**

➤ забезпечує здійснення постійного моніторингу процедур з контролю в Банку,

➤ забезпечує підготовку та надання Наглядовій раді пропозицій щодо необхідності вдосконалення заходів з контролю,

➤ розробляє заходи щодо оперативного усунення недоліків у функціонуванні системи внутрішнього контролю, виявлених за результатами перевірок Службою внутрішнього аудиту, зовнішніх аудиторів і наглядових органів та підрозділів контролю 2-ї лінії захисту.

10.5. **СЛУЖБА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ** здійснює функції контролю за суттєвими ризиками Банку, за винятком комплаєнс-ризиків;

10.6. **СЛУЖБА КОМПЛАЄНСУ** здійснює функції щодо забезпечення організації контролю за відповідністю діяльності Банку вимогам законодавства України, нормативно-правових актів

Національного банку, внутрішньобанківських документів, стандартів професійних об'єднань, дія яких поширюється на Банк;

10.7. **СЛУЖБА ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ** здійснює функції щодо оцінки комплексності, ефективності та адекватності системи внутрішнього контролю.

10.8. Банк здійснює **поточні заходи з моніторингу** з метою оперативного виявлення та усунення недоліків системи внутрішнього контролю. **Відповідальність за проведення таких заходів несуть керівники підрозділів 1-ї та 2-ї ліній захисту Банку в межах визначених Банком повноважень.**

10.9. Банк узагальнює результати моніторингу ефективності функціонування внутрішнього контролю.

10.10. Звіти про результати проведення подальшого внутрішнього контролю, передбаченого Графіком ПВК, готуються на рівні всіх структурних, відокремлених підрозділів, які залучені до системи внутрішнього контролю та передбачені таким графіком. Звіт, що узагальнює результати контролю, опрацьовується Службою комплаєнсу, **щоквартально** доводиться до відома Служби управління ризиками, Служби фінансового моніторингу (по питаннях сфери ПВК/ФТ), членів Правління Банку та Наглядової ради Банку/Комітету з питань управління ризиками (у разі його створення) і обов'язково містить інформацію про узагальнені недоліки СВК, причини їх виникнення, ймовірні наслідки, до яких можуть призвести ці недоліки, та пропозиції щодо підвищення ефективності процедур з контролю.

10.11. Власники процесів здійснюють **щорічну самооцінку** ефективності процедур з контролю (Додаток 5). Звіт, що узагальнює результати самооцінки моніторингу ефективності процедур з контролю, опрацьовується Службою комплаєнсу, Службою управління ризиками, Службою фінансового моніторингу (по питаннях сфери ПВК/ФТ), та доводиться до відома членів Правління Банку, Наглядової ради Банку та Служби внутрішнього аудиту (СВА) і обов'язково містить інформацію про узагальнені недоліки СВК, причини їх виникнення, ймовірні наслідки, до яких можуть призвести ці недоліки, та пропозиції щодо підвищення ефективності функціонування СВК.

10.12. Система управлінської інформації Банку забезпечує:

10.12.1. звітування про результати подальшого внутрішнього контролю по критичних бізнес-процесах та суттєвих операціях Банку (ключові контролю) та результати самооцінки ефективності процедур з контролю;

10.12.2. вчасне та постійне інформування Наглядової ради Банку, Правління Банку, СВА, керівників структурних підрозділів про значні недоліки та порушення, що виявлені при внутрішньому контролі;

10.12.3. регулярні та зрозумілі процеси щодо обміну та отримання інформації з питань внутрішнього контролю;

10.12.4. участь керівників Банку в процесі прийняття рішень щодо організації внутрішнього контролю;

10.12.5. Банк забезпечує належне документування процедур (правил, методик, політик тощо), які встановлюють вимоги до процесів організації внутрішнього контролю та накопичення даних про результати внутрішнього контролю, та звітування про них;

10.12.6. Банк визначає форми звітності з питань внутрішнього контролю з урахуванням потреб конкретного користувача: Наглядової ради Банку, Правління Банку, комітетів, структурних підрозділів, працівників Банку, Служби внутрішнього аудиту, зовнішнього аудиту, наглядових органів тощо;

10.12.7. Банк запроваджує ефективний обмін інформацією за різними напрямками, а саме:

вертикально (знизу – вгору) – з метою інформування Наглядової ради та Правління Банку щодо ризиків, на які наражається Банк для прийняття відповідних управлінських рішень, організації та контролю діяльності Банку.

Такий принцип реалізовано через подання регулярної управлінської інформації про матеріали внутрішнього подальшого контролю керівництву Банку від Служби комплаєнсу, Служби управління ризиками та Служби внутрішнього аудиту в межах планових перевірок.

вертикально (згори – вниз) – з метою інформування про стратегію та політику Банку, в т.ч. організацію внутрішнього контролю, доведення до відома керівників усіх управлінських рівнів та інших працівників Банку, які залучені до процесів внутрішнього контролю.

Такий принцип реалізовано через доступ працівників до бази внутрішніх нормативних документів та через обов'язковість доведення рішень Наглядової ради Банку, Правління Банку, комітетів Банку до відповідальних працівників, що реалізовано через функції/обов'язки секретарів таких колегіальних органів доводити інформацію до працівників Банку.

горизонтально – інформація, якою володіє один підрозділ Банку, надається іншому підрозділу, якому вона необхідна для виконання своїх функцій.

Такий принцип реалізовано через механізм розробки та впровадження внутрішніх нормативних документів, рішень колегіальних органів (Наглядова рада Банку, Правління Банку, їх комітети), де передбачається порядок надання та отримання потоків інформації, необхідної для вжиття заходів для організації системи внутрішнього контролю/проведення контрольних процедур.

10.12.8. Підрозділи Банку виконують функції з внутрішнього попереднього, поточного, подальшого контролю. За результатами контролю підрозділи 1-ї лінії захисту оформлюють відповідні звіти /інформацію та направляють до підрозділів 2-ї лінії захисту.

10.12.9. При виявленні внутрішнім контролем значних порушень, підрозділи направляють дані про інцидент операційного ризику, комплаєнс-ризика, ризику конфлікту інтересів, ризику ВК/ФТ, ризику інформаційної безпеки, ризику ІСТ до відповідних підрозділів для внесення їх до відповідних баз даних інцидентів/порушень. У разі порушень у сфері ПВК/ФТ інформація про порушення надається – Службі комплаєнсу, Відповідальному працівнику Банку, Голові Правління Банку.

10.12.10. Підрозділи можуть надавати додаткову інформацію про стан внутрішнього контролю на власний розсуд, або за запитом Служби комплаєнсу/Служби управління ризиками.

10.12.11. Звітність по попередньому та поточному контролю базується на описах ризиків та заходах контролю, що створюються в процесі ідентифікації та оцінки ризиків, в т.ч. при створенні нових продуктів, значних змінах в діяльності Банку, передачі функцій на аутсорсинг, надання інформації для створення баз даних інцидентів.

10.12.12. Звітність по подальшому внутрішньому контролю базується на звітах підрозділів та контрольних перевірках Служби комплаєнсу/ Служби управління ризиками.

10.12.13. Керівники підрозділів зобов'язані інформувати керівництво Банку та Службу комплаєнсу/Службу управління ризиками про стан та зміни в системі внутрішнього контролю в межах сфер відповідальності їх підрозділів.

10.12.14. Служба внутрішнього аудиту у разі виявлення недоліків, порушень щодо системи внутрішнього контролю та ризиків, надає інформацію Службі управління ризиків, Службі комплаєнсу, Управлінню інформаційної безпеки для формування баз даних інцидентів та прийняття відповідних управлінських рішень для підвищення ефективності внутрішнього контролю. В разі необхідності здійснення заходів для підвищення ефективності внутрішнього контролю, результати внутрішнього аудиту надаються Службі комплаєнсу (СК)/Службі управління ризиками (СУР).

10.12.15. Банк здійснює оцінку ефективності системи внутрішнього контролю як вид періодичних заходів з моніторингу, визначаючи зміст, процедуру, метод та критерії оцінки ефективності системи внутрішнього контролю.

Служба внутрішнього аудиту Банку здійснює таку оцінку **не рідше ніж один раз на рік** відповідно до вимог Положення № 311.

Банк має проводити оцінку ефективності системи внутрішнього контролю додатково в разі настання або високої ймовірності настання подій, що мають/можуть мати істотний вплив на діяльність Банку (придбання, продаж, списання істотного обсягу активів, значних змін у бізнес-моделі, організаційній структурі Банку або його макроекономічному та/або бізнес-середовищі).

10.12.16. Процес звітування за організацією системи внутрішнього контролю в АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ» здійснюється на підставі сформованої відповідними підрозділами звітності:

№	Назва Звіту/управлінської інформації	Періодичність подання	Кому подається	Відповідальний орган/підрозділ
1	Звіт про дотримання політики і процедур системи внутрішнього контролю та результати моніторингу ефективності процедур контролю на першій лінії захисту АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ» <u>Звіт має містити інформацію:</u> ➤ про основні виявлення внутрішнього контролю (Додаток 1);	Щоквартально, протягом 45 днів кварталу наступного за звітним кварталом	Наглядова рада Банку Правління Банку Копія: Служба внутрішнього аудиту	Служба комплаєнсу Служба управління ризиками

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ про результати здійсненого контролю за актуальністю та достовірністю оприлюдненої на вебсайті Банку інформації для клієнтів – фізичних осіб щодо послуг Банку; ➤ про здійснення контролю за актуальністю та достовірністю оприлюднених на вебсайті Банку звітів про винагороду (1 раз на рік, після оприлюднення); ➤ ймовірні наслідки, до яких можуть призвести недоліки СВК, ➤ рекомендації/пропозиції щодо підвищення ефективності функціонування системи внутрішнього контролю ➤ про оцінку моніторингу ефективності процедур контролю на першій лінії захисту; ➤ про результати здійсненого контролю процедур по закриттю місяця у відповідності до вимог внутрішньобанківських документів, в т.ч. нарахування забезпечення на оплату відпусток; ➤ результати контролю строків подання файлів до НБУ; ➤ про результати ключових контрольних процедур другої лінії захисту за напрямками: бухгалтерський облік, статистична звітність, пруденційні нормативи, виявлені недоліки, порушення, стан їх усунення (може надаватись як у складі Звіту так і окремо, як зведений звіт 2-ї лінії захисту); ➤ про результати самооцінки моніторингу ефективності процедур з контролю (1 раз на рік, не пізніше 01 квітня, може надаватися як у складі Звіту так і окремо). 			
2	Довідки подальшого внутрішнього контролю. Довідки/ акти з результатами бухгалтерського контролю (поточного, подальшого)	До останнього робочого дня звітного періоду (кварталу, півроку, року). Допускається надання Довідок до 10 числа місяця, наступного за звітним кварталом. Протягом 1 дня з дати виявлення порушень та	Служба комплаєнсу	Структурні підрозділи/ посадові особи

		негайно* у разі значних порушень		
3	Анкета самооцінки про результати моніторингу ефективності процедур з внутрішнього контролю (Додаток 5)	Щорічно до 15 лютого поточного року	Служба комплаєнсу	Структурні підрозділи, Головний бухгалтер
4	Інформація про несприятливі події та непередбачені ризики, які впливають або можуть вплинути на діяльність Банку	негайно	Наглядова рада Банку Правління Банку	Служба комплаєнсу Служба управління ризиками Служба внутрішнього аудиту
5	Висновки щодо оцінки ризиків , які притаманні новим продуктам/ значним змінам у діяльності Банку та передаванню функцій на аутсорсинг до моменту їх упровадження для прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень	У разі розробки нового продукту/ значних змін у діяльності Банку, передаванню функцій на аутсорсинг	Правління Банку Наглядова рада Банку (відповідно повноважень)	Служба комплаєнсу Служба управління ризиками
6	Звіт про виконання Плану заходів за результатами виявлень недоліків внутрішнього контролю АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ» (Додаток 4)	Щоквартальн о до 15 числа місяця наступного за звітним кварталом	Служба комплаєнсу	Структурні підрозділи
7	Звіт про виконання планів заходів за результатами виявлень недоліків внутрішнього контролю АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ» (Додаток 2)	Щоквартально, протягом 45 днів кварталу наступного за звітним кварталом	Наглядова рада Банку Правління Банку Копія: Служба внутрішнього аудиту	Служба комплаєнсу
8	План заходів за матеріалами подальшого внутрішнього контролю (Додаток 3)	Протягом 10 днів з дати виявлення суттєвого порушення ВК	Служба комплаєнсу	Структурні підрозділи
		Протягом 10 днів з дати отримання пропозицій від СК та СУР	Служба комплаєнсу	Структурні підрозділи
		Протягом 3 днів з дати погодження для затвердження	Наглядова рада Банку Правління Банку	Служба комплаєнсу
9	Інформація про недоліки системи внутрішнього контролю за результатами аудиту (у разі наявності)	Після затвердження НР результатів аудиторської	Служба комплаєнсу,	Служба внутрішнього аудиту

		перевірки протягом 2 робочих днів	Служба управління ризиками	
10	Повідомлення про інциденти ризиків, що виявлені системою внутрішнього контролю	Протягом 1 робочого дня з дати виявлення порушень, негайно* у разі значних порушень	Служба управління ризиками Служба комплаєнсу	Структурні підрозділи
11	Оцінка ефективності системи внутрішнього контролю. Критерії оцінки ефективності системи внутрішнього контролю	Щороку за результатами оцінки ефективності СВК	Наглядова рада Банку	Служба внутрішнього аудиту
12	Панель моніторингу ключових показників діяльності Банку <i>Включає показники регулятивного капіталу та впливу на нього всіх складових, статус пруденційних нормативів капіталу та прогнозних значень цих показників на 1, 3 та 6 місяців.</i>	Щотижнево	Членам Правління Банку, Членам Наглядової ради Банку	Служба управління ризиками / Фінансовий директор
13	Звіт з інформацією про зміни в капіталі Банку, чутливих коригувань, статусу пруденційних нормативів Н1, Н7, Н9, ризиків недостовірності звітності та ризиків, що можуть призвести до застосування заходів впливу НБУ	Щомісячно	Правління Банку Наглядова рада Банку	Служба управління ризиками / Служба комплаєнсу

*негайно в цьому документі означає в найкоротший термін протягом робочого дня, в який мають здійснюватися (відбуватися) відповідні дії з моменту настання підстав для їх здійснення

11. КОНТРОЛЬ ЗА ФУНКЦІОНУВАННЯМ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

11.1. Контроль за функціонуванням системи внутрішнього контролю проводиться згідно цієї Політики та законодавства України.

11.2. Контроль наявності процедур внутрішнього контролю та розподілу обов'язків при здійсненні операцій Банку:

В межах процесного підходу передбачено опис процесів діяльності Банку в розрізі видів діяльності (наприклад, кредитні операції, депозитні операції, касові операції тощо). Цей підхід передбачає детальний опис операцій та процедур, який наведений у схематичному та/або текстовому вигляді та, зокрема, визначає послідовність кроків здійснення описуваних процесів діяльності, зв'язок між процесами, виконавців, контролерів, строки виконання, систему ідентифікації ризиків та впроваджених контролів.

11.3. Контроль за управлінням інформаційною безпекою та обміном інформацією здійснюється шляхом забезпечення цілісності, конфіденційності та доступності внутрішньої фінансової, операційної та статистичної інформації, інформації про дотримання вимог законодавства України та нормативно-правових актів, внутрішніх процедур Банку, інших обов'язкових вимог, зовнішньої ринкової інформації, необхідної для прийняття рішень і виконання службових обов'язків.

11.4. Моніторинг ефективності процедур з контролю:

Інформація/звіти по результатах проведення моніторингу процедур з контролю мають містити інформацію про виявлені недоліки системи внутрішнього контролю (при наявності), узагальнену інформацію про причини порушень/недоліків та пропозиції щодо підвищення ефективності системи внутрішнього контролю, в т.ч. у сфері ПВК/ФТ. Результати моніторингу

адекватності та ефективності процедур з контролю повинні надаватися керівникам структурних підрозділів Банку, комітетам/комісіям, Правлінню Банку, Наглядовій раді Банку.

11.5. Члени Правління – куратори підрозділів-власників процесів/ бізнес-процесів, Головний бухгалтер організують та забезпечують функціонування системи внутрішнього контролю у Підпорядкованих підрозділах у відповідності до внутрішніх документів Банку, забезпечують якісне повне проведення попереднього, поточного, подальшого контролю, своєчасне прийняття управлінських рішень щодо виправлення недоліків/порушень, щодо заходів, які упереджують повтор недоліків/порушень у процесах, де підпорядковані підрозділи є власниками, забезпечують своєчасне звітування про проведення перевірок подальшого контролю, в т.ч. у відповідності до Графіку подальшого внутрішнього контролю, у разі його складання, контролюють якість складання підлеглими підрозділами довідок/інформації про результати ВК та самооцінки ефективності процедур з контролю.

11.6. Розподіл повноважень та основні функції контролю по суб'єктах системи внутрішнього контролю описані в р.4 цієї Політики.

11.7. Розподіл відповідальності за ефективність системи внутрішнього контролю встановлюється таким чином:

11.7.1. Наглядова рада та Правління Банку несуть відповідальність за ефективність системи внутрішнього контролю;

11.7.2. кожний керівник Банку відповідає за забезпечення проінформованості підлеглих працівників Банку про дисциплінарні санкції або інші дії, які застосовуватимуться до них у разі неприйнятної поведінки та/або порушення в діяльності Банку та порушення політик системи внутрішнього контролю;

11.7.3. підрозділи 1-ї лінії захисту системи СВК, системи СУР, системи ПВК/ФТ Банку **несуть безпосередню відповідальність за виконання заходів** щодо виправлення недоліків системи внутрішнього контролю;

11.7.4. відповідальність за організацію, забезпечення та контроль виконання вимог Політики (процесів та операцій, регламентованих Політикою) покладено на кожного працівника Банку у межах його компетенції, а також його безпосереднього керівника. Керівники структурних підрозділів відповідають за ефективне впровадження процедур внутрішнього контролю на рівні відповідних підрозділів, а також за своєчасне і повне надання підрозділами необхідної інформації;

11.7.5. підрозділ 2-ї лінії захисту сфери ПВК/ФТ несе безпосередню відповідальність за впровадження ефективного внутрішнього контролю з фінансового моніторингу;

11.7.6. підрозділи 2-ї лінії захисту Системи внутрішнього контролю відповідають за якість виконання заходів із моніторингу системи внутрішнього контролю (за винятком оцінки ефективності системи внутрішнього контролю);

11.7.7. Служба внутрішнього аудиту відповідає за якість оцінки ефективності системи внутрішнього контролю.

11.8. Ідентифікація ризиків та основні види контролю при організації СВК:

№	Вид ризику	Фактор ризику / ідентифікатор ризику/ інформація, що підтверджує настання ризику	Зміст/короткий опис процедур контролю /вид внутрішнього контролю /контрольна процедура	Періодичність здійснення процедури контролю	Перший рівень контролю/ підрозділ/ ризик/комплаєнс-координатор			колегіальний контроль/ куратор-член Правління	Другий/ третій рівень контролю	Вид контролю (попередній поточний подальший)
					самостійний контроль	подвійний контроль	автоматизований контроль			
1	Комплаєнс-ризик	Недотримання вимог законодавства України, нормативно-правових актів НБУ щодо наявності внутрішніх нормативних документів, регламентуючих процес та відповідності ВНД законодавству, невірна/застаріла методологія виконання операції/процесу, недотримання кореляції ВНД між собою	Моніторинг змін законодавства України, нормативно-правових актів НБУ, актуалізація внутрішніх нормативних документів, що регламентують здійснення банківської діяльності, не рідше 1 разу на 1 рік відповідно до внутрішніх процедур Банку. Внутрішній контроль за актуалізацією ВНД.	Постійно В межах плану перевірок СВА	Керівники підрозділів-власники процесів	Управління методології та процесів		Правління	Служба комплаєнсу Служба внутрішнього аудиту (СВА)	Попередній Поточний Подальший
2	Комплаєнс-ризик	Недотримання вимог законодавства України, нормативно-правових актів НБУ щодо наявності внутрішніх нормативних документів, регламентуючих процес СВК. Відсутність затвердженої методології виконання операції/процесу	Розробка/актуалізація внутрішніх нормативних документів не рідше 1 разу на 1 рік Розробка стандартизованих внутрішніх нормативних документів по СВК Внутрішній контроль за актуалізацією внутрішніх нормативних документів	Постійно В межах плану перевірок СВА	Керівники підрозділів-власники процесів	Управління методології та процесів		Правління	Служба комплаєнсу Служба управління ризиками СВА	Попередній Поточний Подальший
3	Комплаєнс-ризик	Не відповідність ВНД внутрішнім процедурам Банку. Невірна/застаріла методологія виконання операції/процесу, недотримання кореляції ВНД між собою	Моніторинг змін в діяльності Банку, актуалізація внутрішніх нормативних документів, що регламентують здійснення банківської діяльності, не рідше 1 разу на 1 рік відповідно до внутрішніх процедур Банку. Внутрішній контроль за актуалізацією ВНД.	Постійно В межах плану перевірок СВА	Керівники підрозділів-власники процесів	Управління методології та процесів		Правління	Служба комплаєнсу СВА	Поточний Подальший

4	Компласн-ризик	Порушення встановлених термінів подання статистичної /фінансової звітності	Контроль керівника, внутрішня ревізія	Постійно	Керівники підрозділів-власники процесів	Головний бухгалтер			Служба компласнсу	Попередній Поточний Подальший
5	Компласн-ризик	Порушення встановлених термінів подання управлінської звітності	Контроль керівника	Постійно	Керівники підрозділів-власники процесів	Корпоративний секретар		Правління	Служба компласнсу Служба управління ризиками	Попередній Поточний Подальший
6	Компласн-ризик	Порушення вимог внутрішніх нормативних документів Банку щодо побудови СВК, не виконання Графіку ПВК	Контроль керівника	Постійно	Керівники підрозділів-власники процесів			Правління	Служба компласнсу Служба управління ризиками	Попередній Поточний Подальший
7	Операційний ризик	Помилки в управлінській звітності за матеріалами контролю СВК	Планові перевірки Служби внутрішнього аудиту	В межах плану роботи аудиту					Служба управління ризиками СВА	Подальший
8	Компласн-ризик	Відсутність у керівництва повної та достовірної інформації для прийняття управлінських рішень	Регулярне звітування Правлінню та Наглядовій раді щодо ефективності системи внутрішнього контролю	Постійно				Правління	Служба компласнсу Служба управління ризиками	Попередній Поточний Подальший
9	Компласн-ризик	Відсутність прийнятих заходів Правлінням Банку за матеріалами внутрішнього контролю	Регулярне звітування Наглядовій раді щодо результатів внутрішнього контролю	Постійно				Правління	Служба компласнсу Служба управління ризиками	Попередній Поточний Подальший
10	Компласн-ризик	Не проведення контрольних перевірок у разі значних порушень виявлених ВК	Регулярне звітування Наглядовій раді Перевірки СВА	Постійно аудиту. В межах плану роботи аудиту					Служба компласнсу СВА	Подальший
11	Операційний ризик	Несвоєчасне проведення ВК та порушення строків надання довідок Звітів про ефективність ВК	Регулярне звітування Наглядовій раді/ Правлінню щодо результатів внутрішнього контролю/ впровадження дисциплінарних заходів впливу. Контроль керівника	Постійно	Керівники підрозділів-власники процесів			Правління	Служба компласнсу Служба управління ризиками	Попередній Поточний Подальший

12. ПОРЯДОК КОНТРОЛЮ ВСТАНОВЛЕНИХ ОБМЕЖЕНЬ/ЗАБОРОН ТА МОНІТОРИНГУ ВИМОГ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ НБУ ПОВ'ЯЗАНИХ З РОБОТОЮ БАНКУ В ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

12.1. Банк здійснює внутрішній контроль з урахуванням обмежень, визначених нормативно-правовими актами Національного банку України у період дії воєнного стану в Україні.

12.2. Загальний контроль за побудовою ефективної системи контролю встановлених обмежень, пов'язаних з роботою Банку у період дії воєнного стану в Україні покладається на Голову Правління Банку, в т.ч. через застосування та виконання заходів передбачених Планом дій в умовах надзвичайного режиму роботи та по забезпеченню діяльності в особливий період АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ».

12.3. Кожний керівник Банку та керівник підрозділу у сфері своїх повноважень та відповідальності дотримується заходів передбачених Планом дій в умовах надзвичайного режиму роботи та по забезпеченню діяльності в особливий період АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ», відповідного наказу Голови Правління щодо дій Банку в умовах воєнного стану та нормативно-правовими актами Національного банку¹, в т.ч. доведеними до працівника засобами СЕД Банку.

12.4. Підрозділи контролю Банку здійснюють контроль встановлених обмежень/заборон та моніторингу вимог нормативно-правових актів НБУ пов'язаних з роботою Банку в період дії воєнного стану в Україні в межах своїх повноважень.

12.5. Для виконання процесу моніторингу за обмеженнями/заборами, визначеними нормативно-правовими актами НБУ, Банк, як правило, може включати додаткові контрольні процедури до Графіку подальшого внутрішнього контролю.

13. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

13.1. Ця Політика набирає чинності з дати її затвердження Наглядовою радою Банку та діє до її скасування або прийняття нового внутрішнього нормативного документу, який регулює аналогічні питання, у встановленому законодавством України та внутрішніми нормативними документами Банку порядку.

13.2. Зміни та доповнення до цієї Політики оформлюються окремим документом або шляхом її викладення у новій редакції. Прийняття нової редакції Політики автоматично призводить до припинення дії попередньої редакції.

13.3. Дія цієї Політики припиняється з моменту прийняття відповідного рішення Наглядової ради Банку.

13.4. У разі невідповідності будь-якої частини цієї Політики законодавству України, нормативно-правовим актам Національного банку України, у тому числі у зв'язку з прийняттям нових нормативно-правових актів, ця Політика буде діяти лише в тій частині, що не суперечить законодавству України.

13.5. Вимоги/обмеження розділу 12 цієї Політики застосовуються в період дії воєнного стану в Україні та дії відповідних нормативно-правових актів НБУ. За умови відміни воєнного стану окремої зміни цього Положення не вимагається.

13.6. Всі питання, не врегульовані цією Політикою вирішуються у формах, що не суперечать здоровому глузду, в порядку, передбаченому іншими внутрішніми нормативними документами Банку та на підставі законодавства України.

13.7. Відповідальність за актуалізацію цієї Політики покладається на Службу комплаєнсу. У міру необхідності, документ повинен переглядатися як мінімум 1 раз на 1 рік.

13.8. Пропозиції щодо змін та доповнень до цієї Політики підрозділи Банку направляють на адресу Служби комплаєнсу, Головного комплаєнс-менеджера та Служби управління ризиками, Головного ризик-менеджера, в межах компетенції.

13.9. Ця Політика публікується у формі, яка не може бути легко змінена, але до якої має вільний доступ відповідний читач. Документ зберігається і надається таким чином, щоб бути доступним для працівників Банку, які надалі будуть мати право користуватися ним.

13.10. Ця Політика публікується в системі електронного документообігу /інших системах Банку або в місці, доступному кожному працівнику Банку.

---

¹ Постанова Правління НБУ «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану» № 18 від 24.02.2022 (зі змінами), Постанова Правління НБУ «Про деякі питання діяльності банків України та банківських груп» № 23 від 25.02.2022 (зі змінами) та інші.

13.11. За консультаціями та/або у випадках інших непорозумінь щодо цієї Політики працівники Банку мають звертатися до працівників Служби комплаєнсу, Головного комплаєнс-менеджера та Служби управління ризиками, Головного ризик-менеджера, в межах компетенції.

ДОДАТКИ

1. Інформація про основні виявлення недоліків внутрішнього контролю АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ» за __ кв.20__р
2. Звіт про виконання планів заходів за результатами виявлень недоліків внутрішнього контролю АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ» за __ кв.20__р
3. План заходів за результатами виявлень недоліків внутрішнього контролю АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ»
4. Звіт про виконання Плану заходів за результатами виявлень недоліків внутрішнього контролю АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ» за __ кв.20__р
5. Анкета самооцінки про результати моніторингу ефективності процедур з внутрішнього контролю.

Дод1Дод2.xlsx

Дод 3, Дод4.xlsx

Дод 5
Самооцінка.xlsx